

Szerkesztőség és kiadóhivatal

SZUBOTICA

ZMAJ JOVIN TRG 8

Telefonok

Kiadóhivatal 8-58

Szerkesztőség 6-10. 8-83

NAPILÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal

egyedlőre 165 dinár
egy hónapra 56 dinárMajlisok
minden nap, délután 6
óra után megkezdik

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. SZEPTEMBER 19.

255. SZÁM

CSÜTÖRTÖK

Franges földmivelésügyi miniszter
a mezőgazdasági szövetkezetek je-
lentőségérőlA miniszter beszéde a szövetkezetek főszövetségének
közgyűlésén

Beogradból jelentik: A szerb mezőgazdasági szövetkezetek főszövetsége szerdán tartotta meg Beogradban huszonehatedik évi rendes közgyűlését, amelyen Franges Ottó földmivelésügyi miniszter is megjelent. A minisztert a közgyűlés résztvevői nagy lelkesedéssel fogadták. A gyűlésről hódoló táviratot küldtek Öfelsége Alekszandar királynak, majd Protics Jeremija elnök átadta a szót Franges földmivelésügyi miniszternek, aki hosszabb beszédet mondott.

Beszéde elején a miniszter örömeinek adott kifejezést, hogy ezen a helyen beszélhet és rámutatott arra, hogy a szövetkezeteket egyesült hazánk felvirágoztatásának szellemében a barátság érzése fűzi egymáshoz.

A földműves — mondotta többek között a miniszter — aki hazánkban a közterhek igen nagy részét viseli, szövetkezeteket alapított. Ezek a szövetkezetek intenzív munkásságot fejtettek ki abban az irányban, hogy az illetékes tényezők átlássák a szövetkezeti mozgalom értékét és fontosságát. A szövetkezetek keretében tömörültek államunk legértékesebb és legbecsületesebb elemei, mert a szövetkezeteknek

már természetüknél fogva is az ország lakosságának legintenzívebb alkotó rétegét kellett maguk közé gyűjteniük.

A miniszter beszéde további folyamán rámutatott arra, hogy a most alakított Privilegizált Agrárbank, amely a földműveshiteltek folyósításának ügyét egészen új alapokra fekteti, rendkívül nagy fontosságú lesz az egész földművelő néposztály számára.

— Köszönet és hála illeti ezért Öfelsége Alekszandar királyt — folytatta a földmivelésügyi miniszter — akinek iniciatívájából ez a nagyfontosságú intézmény megalakult. A bank és a szövetkezet kiegészítő egymást és a két intézménynek minden körülmények közt kölcsönösen segítenie kell egymáson. A szövetkezet természeténél fogva ellenőrzést gyakorol tagjai felett és automatikusan válogatja ki azokat, akik méltók arra, hogy építő célből bankhitelt kapjanak. Az Agrárbank tehát a földművesosztály számára sokkal nagyobb jelentőségű, mint bármely más eddig alakított pénzintézet.

A földmivelésügyi miniszter beszédét a közgyűlés résztvevői nagy lelkesedéssel fogadták.

guk a tények nagyobb okosságát ajánlanak a szavak megválasztásában.

A többi lap is hevesen támadja a pápát, köztük a *Popolo di Roma*, amelyet három órával megjelenése után elkoboztak.

A Vatikán hivatalos lapja, az *Osservatore Romano* újabb pápai beszédet közöl, amelyet Öszentségo a katolikus ifjúsági szövetség tagjaihoz és vezetőihez intézett. A beszédben, amely ugyanabban a tárgykörben mozog, mint a vasárnapi beszéd, a pápa egyáltalán nem mérsékelte a fasizmus elleni kijelentéseit.

Huszoney halottja van
a saarvidéki bányakatasztrófának

A tűz a szomszédos tárnákat is veszélyezteteti

Saarbrückenből jelentik: A St. Charles bányatelepen a tűz még mindig tart és a tárnában újabb és újabb robbanások következnek be. A tűz a föld alatt terjed tovább és miután a szomszédos tárnákat nem lehet légmentesen elzárni, valószínű, hogy ezekre a tárnákra is átterjed. Ebben az esetben azonban rendkívül komolyvá válik a helyzet, mert a tárnákban nagymennyiségű benzines hordó van, amelyeknek az eltávolítása már lehetetlen. Ha a benzineshordók felrobbannak, akkor az eddigénél sokkal nagyobb pusztulás várható. A bányatelepen mindenütt hatalmas füst- és lángtenger van és nem lehet tudni, hogy a katasztrófának vannak-e újabb áldozatai.

Eddig huszonegy halottat emeltek ki az égő romok alól, a súlyosan sebesültek száma pedig meghaladja az ötvenegyet. A halottak legnagyobb része a felismerhetetlenségig összegegett és nem lehet őket agnoszkálni. Még három munkás hiányzik, akik valószínűleg szintén áldozatal lettek a katasztrófának. A szerencsétlenül járt bányászok többnyire francia telepek.

Ausztria újabb válságos napok előtt áll

Az angol sajtó a közeli osztrák forradalmat jósolja

Bécsből jelentik: Nemcsak az osztrák politikai körök, hanem az egész külföldet is élénken foglalkoztatják azok a kijelentések, amelyek az osztrák alkotmányválsággal kapcsolatban az osztrák nemzeti tanács keddi ülésén elhangzottak. Dr. Deutsch szociáldemokrata képviselőnek és Schumy helyettes kancellárnak a keddi ülésen tartott beszédei azt a meggyőződést keltezték, hogy

az osztrák alkotmányreform elodázhatatlanul szükséges, de a szociáldemokraták nélkül alkotmányos úton nem valósítható meg.

Minden oldalon lázas tanácskozások folynak, hogy a szociáldemokratákat az alkotmányreform gondolatának megnyerjék, azonban az eredmény elé egyik párt sem néz nagy bizakodással.

Nagy érdeklődést kelt az a terv, amit a keresztényszocialisták hivatalos lapja, a *Reichspost* pattantott ki, hogy

a nemzeti tanács székhelyét Bécsből valamelyik vidéki, nyugodalmasabb városba akarják

áthelyezni.

Ugy tudják, hogy elsősorban Innsbruck jönne tekintetbe. Azonban még ha sikerülne is a parlament székhelyét áthelyezni, ez nem jelentené a helyzet megoldását. A bonyodalmak megoldásának kulcsa a Heimwehr kezében van, amely egyre jobban fegyverkezik és erősödik.

A *Daily Telegraph* bécsi tudósítást közöl, amelynek az a lényege, hogy

Ausztriában a forradalom kitörőben van.

A *Daily Telegraph* bécsi tudósítója forradalmi jelenségnek tekintti azt is, hogy komolyan foglalkoznak az a gondolattal, hogy a parlament székhelyét áthelyezzék, azonkívül rámutat a Heimwehr egyre ismétlődő katonai felvonulásaira és a Heimwehr vezetőinek beszédeire, amelyek azt bizonyítják, hogy készül valami. Az angol azt a helyzetet rendkívül komolyan fesi s azt írja, hogy a külföldön elterjedt rémhírek egyáltalán nem alaptalanok: Ausztria forradalom előtt áll.

Tovább tart a háborúság a pápa és Mussolini között

A pápa újabb beszédet mondott a fasiszták ellen

Rómából jelentik: Az a harc, amely Mussolini és a pápai udvar között kitört, nem fejeződött be a Szentatya beszédével és az ahhoz fűzött hírlapi kommentárokkal. A Szentatya beszéde, amelyben

leplezetlenül állást foglalt a fasiszta terrortól szomban,

tulajdonképpen válasz Mussolini legutóbb tartott beszédének arra a részére, amelyben a duce azt állította, hogy az egyház alá van rendelve az államnak.

A pápa beszéde következtében támadt ideges hangulat az olasz sajtóban nem mult el s

az olasz lapok, amelyek a pápa személyét eddig soha nem támadták, most megtehetőes heves hangon írnak ellene.

A *Giornale d'Italia*, amely tudvalevően közel áll Mussolinéhoz, heves hangon válaszol a pápa beszédére s többek között a következőket írja:

— A Szentatya új marifirkát fedez fel, akik érdemek arra, hogy azonnal boldoggá avassák őket. Azok

a katolikusok, akik Rómába jöttek, hogy a pápának hódoljanak, az olasz kormánytól utazási kedvezményt kértek és kaptak.

Merőben újszerű, hogy vértanuk vasúti jegyekért könyörögnek, amelyekkel elutazhatnak, hogy közelebb legyenek kintzókhoz.

Ami azt illeti, hogy a fasiszták megfigyelőket küldenek az egyes katolikus szervezetekbe, meg kell állapítani — mondja a *Giornale d'Italia* — hogy a katolikus ifjúsági szervezeteknek politikai hátterük van és a pápa nem követelheti, hogy az olasz kormány ne érdeklődjék minden iránt, ami Olaszországban belül történik. A pápa ne eszméljon erkölcsi kérdést a fasizmusból, mert ha a cenzura nem akadályozná meg a fekete krónika közlését, amely az egyes pápi személyeknek a fasizmussal szemben elkövetett bűnös cselekedeteit tárja fel, akkor a sajtó sok esetet említhetne fel, amelyekből a papoknak és a szerzeteseknek a katolikus erkölcsi alap elleni bűnei lennének nyilvánvalók. Mi nem akarunk a Szentatyának tanácsokat adni, de ma-

Ítéletidő Franciaországban

Az orkán súlyos katasztrófákat okozott

Párisból jelentik: Franciaország területén már harmadik napja tart az ítéletidő, amely a Földközi-tenger partjáról indult ki és már áthúzódott az Atlanti Óceán partvidékére is. A vihar borzalmas pusztításokat okozott és sok helyen halálos katasztrófáknak lett az előidézője. Több helyen a vasúti forgalmat is be kellett szüntetni.

Dinard közelében a vihar tönkretette a rakpartot és a molókat. A kár többmillió frankot tesz ki. *St. Brieuxben* súlyos szerencsétlenséget idézett elő az orkán. Az eső alámosta a töltést és egy tehervonat husz méteres mélységbe zuhant. A fűtő elmerült az iszapban és a holtteste még nem is került elő, a mozdonyvezető pedig súlyos sérüléseket szenvedett. Toulonban a nagy esőzés következtében öt ház rombadőlt.

Kedden este tizenegy óra tájban *Párist* is elérte a vihar. Özönvízszerű eső árasztotta el az utcákat. A lakosság nagy örömmel fogadta az esőt, mert Párisban már több mint egy hónapja egy szem eső sem volt.

Korzka-szigetéről is nagy viharokat jelentenek.

Csütörtökön kezdődik

a Népszövetségi Tanács új ülészaka
Henderson közvetlen tárgyalásokat javasol
a magyar-román optánsperben

Genfből jelentik: A Népszövetségi Tanács a közgyűlési választások alapján módosított összetételben csütörtökön délután fog ötvenkettedik ülészakára összeülni. Az ülészak szokás szerint zárt ülésel kezdődik. A nyílt ülésen szerepel többek között Magyarország kérelme a Romániából optáltak vagyoni igényének kielégítésére vonatkozólag. A kérdés előadója tudvalevőleg Henderson, aki már elkészítette előadói referatúráját.

Henderson azt javasolja, hogy a két állam újabb közvetlen tárgyalások útján igyekezzen egymással megegyezni. A Népszövetség az előadói jelentés figyelembevételével veszi tárgyalás alá az ügyet.

Szeptember végéig meghosszabbították a földadókivetések elleni felebbezések határidejét Szuboticán eddig mindössze száz felebbezést adtak be

A szuboticei pénzügyigazgatóság mellett működő állami kataszteri igazgatóság, mint jelentették, szeptember nyolcadikán fejezte be az 1929. évi földadókivetéseket és azokat nyomban közszemlére helyezték a városháza második emeletén a 131. számú teremben, a volt városi kataszteri hivatalban. A hatóságok annak idején felhívást adtak ki, amelyben közölték, hogy a földadókivetések szeptember 16-ikáig megtekinthetők és ugyancsak szeptember 16-ikáig lehet benyújtani a kivetések ellen a felebbezéseket is. Az új adótörvény értelmében a felebbezések benyújtásának határidejét a kataszteri igazgatóság szeptember 30-ikáig meghosszabbította és e hó végéig maradnak közszemlén a kivetéseket tartalmazó kimutatások is.

A *Bácsmegyei Napló* munkatársa felkereste hivatalában *Sztránsák* Milánt, az állami kataszteri igazgatóság helyettes vezetőjét, aki megerősítette, hogy a határidőt meghosszabbították, majd a következőket mondotta:

— A kivetések ellen eddig összesen száz felebbezés érkezett be, ami azt jelenti, hogy a kataszteri igazgatóság a legtöbb esetben pontosan számította ki a földadót. Itt másról nem is lehet szó, csak számadási hibáról, vagy arról, hogy a megadózott föld nem országunk, hanem Magyarország területén van. A ket-

tésbirtokosok földjével van ugyanis némi nehézség, mert a kataszteri íveken és a birtokleveleken nincs megjelölve, hogy a földterület a határmegállapítás folytán Magyarországra esett. A felebbezések javarésze főleg a kettősbirtokostól ered, mert kellő adatok hiányában a kataszteri igazgatóság ezeket a külföldön levő földeket is megadóztatta. Természetesen minden egyes ügyet rövid úton intézünk el a felebbezés alapján és ezeket a tulajdonosokat felmentjük a kivetett adó fizetése alól. A felebbezések alapján azután úgy járunk el, hogy a jövő évben ilyen tévedések ne fordulhassanak elő. Hogy a kataszteri igazgatóságnak nem volt szándéka egyezkedni megkísérelni, azt mi sem bizonyítja jobban mint az a körülmény, hogy *Szubotica város huszezer hold földje után, ami Magyarországra esett, szintén kivetettek a földadót.*

A kataszteri igazgatóság véleménye szerint a huszonkilenczezer hold föld és háztulajdonosok közül 2500—3000 tulajdonosnak esett külföldre, szőlője vagy háza és ezért ajánlatos, hogy az érdekeltek megtekintésük a földadókivetéseket.

Szubotica város tanácsa, mint értesülünk már benyújtotta a felebbezést a Magyarországra esett föld megadóztatása ellen és a felebbezést rövidesen kedvezően fogják elintézni.

Négymillió liter szesz-italt ittak meg négy hónap alatt Szuboticán Sokkal nagyobb a borfogyasztás, mint a múlt évben

A szuboticei javadalmi hivatal statisztikai adatai szerint az idei borfogyasztás az első nyolc hónap alatt sokkal nagyobb volt, mint a múlt évi. Az adatokból megállapítható, hogy Szuboticán négyezer bortermelő van, akiknek joguk van évi tíz-tíz hektoliter bort a fogyasztási adó megfizetése nélkül elfogyasztani. A bortermelők 1929. évi fogyasztásra három millió liter bort jelentettek be saját használatukra.

1929 január 1-től 1929 augusztus hó végéig Szuboticán 3.121.372 liter bort fogyasztottak el, illetve szállítottak ki a többi tartományokba és külföldre. Fogyasztási adó címen 1.121.372 dinárt fizettek be a városi pénztárba. Különböző szesz ital, rum, likör, pálinka stb. 73.198 liter fogyott el, amiért 365.990 dinár városi fogyasztási adót fizettek. Ugyancsak nyolc hónap alatt 688.496 liter sör fogyott el. Ennek városi fogyasztási adója 172.124 dinár volt. Szodát és ásványvizet mindössze 102.294 litert ittak és fogyasztási adóba ugyanennyi dinár folyt be. Más tartományból Szuboticára két

millió liter bort szállítottak be és ezért 341.040 dinár behozatali vámost fizettek. Augusztus végéig 899.100 liter benzint fogyott el. A benzín fogyasztási adója 222.275 dinárt tett ki. Különböző községi vám címen 71.680 dinárt, kövezetvám címen 965.166 dinárt fizettek be a városi fogyasztási adóhivatalba. Piaci helypénzből 789.817 dinár folyt be.

Hozzávetőleges számítás szerint Szuboticán az *első nyolc hónap alatt négy millió liter szesz-italt fogyasztottak el.* Januártól augusztus végéig mindössze 1.362.200 kiló húst ettek meg és szállítottak ki Szuboticáról más tartományokba és a külföldre. Ekhez jönnek még természetesen a szárnyas állatok és a tanyai nép által levágott állatok, amelyeket nem jelentettek be megadóztatás végett.

Az alkoholfogyasztás növekedése gondolkodóba ejti a hatóságokat, mert megállapított tény, hogy a bűnözők legnagyobb része alkoholistá vagy tettét ittas állapotban követte el.

Négyhavi fogházra ítélték dr. Singer Adolf merénylőjét

Könnyű testisértés vétségében mondta ki bűnösnek a bíróság özvegy Molnárnét

Szerdán délben tizenkét órakor hangzott el az ítélet dr. Singer Adolf merénylőjének bűnperében. Az ítélet az egész város nagy érdeklődéssel várta.

A bűnper vádlottja, özvegy Molnárné, Erdődi Etel ez év június 29-ikén Petrogradszka-ucca egyik lakásában revolverrel rálőtt dr. Singer Adolf szuboticei orvosra, akit azzal az ürüggyel hívatott oda, hogy egy ott beteg van. A törvényszék főtárgyalási terme a szerdai ítélethirdetés alkalmával a nagy bűnügyek jótis-mert képét mutatta. A hallgatóság részére fenntartott hely zsufolva volt közönséggel, de az esküdtzéki padokba is jutottak érdeklődők, akik között feltűnően nagy számban voltak a legutóbbi divat szerint öltözött elegáns hölgyek.

Pár perccel az ítélethirdetés előtt vezette be egy fegyveres börtönőr özvegy Molnárné, Erdődi Etel, akin fekete ruha volt. Gyors léptekkel ment a vádlottak padjára, ahol fejét lehajtva, azonnal leült és alig bírta elrejtetni az izgalmat, amely erőt vett rajta. A vádlottnő a két előző tárgyalási napon teljesen nyugodtan és hidegvérűen viselkedett, most azonban az ítélet elhangzása előtt elhagyta eddigi nyugalma és kipirult arcán látszott az idegesség.

Tizenkét óra tíz perckor vonult be dr. *Vasziljevics* Ljuba tanácselnök vezetésével az ítélező tanács, amelynek tagjai voltak *Szuboics* Sztrahinja és *Marinkovics* Jován törvényszéki bírák. *Makszimovics* Szvetisláv vezető ügyész, aki ebben az ügyben a közzéadást képviselte, már helyén ült, szintugy a védő, dr. *Dimitrijevic* Drágó is.

A zsúfolt teremben mély csend volt, amikor meg-

csendült az elnök hangja és *Öfelsége* a király nevében kihirdette az ítéletet, amely szerint

a bíróság *özvegy Molnárné*, született Erdődi Etel huszonhétéves szuboticei lakost azért, mert ez év május elsején levelet írt dr. Singer Adolf orvosnak, amelyben ötezer dinárt követelt tőle s arra az esetre, ha a pénz nem kapja meg, megfenyegette, hogy a birtokában levő börtönöt befőttekkel átadja a vámbívatálnak, bűnösnek mondta ki *zsarolás vétségének kísérletében*, továbbá azért, mert ez év június 29-ikén dr. Singer Adolf orvost telefonon lakására hívta és ott revolverből egyszer rálőtt és könnyű sebet ejtett rajta. *Bűnösnek* mondta ki *könnyű testi sértés vétségében* és mindezekért elítélte *négyhavi fogház* fő- és kétszáz dinár mellékbüntetésre, amely büntetésbe a vizsgálói fogságban eltöltött két hónapot és tizenöt napot beszámította.

Az ítélet rendelkező részének kihirdetése után dr. *Vasziljevics* elnök ismertette az ítélet indokolását.

Az ügyészség *özvegy Molnárnét* zsarolás büntetésével és előre megfontolt szándékkal elkövetett emberölés kísérletének büntetésével vádolta. A bíróság úgy találta, hogy a vádlott azzal a levéllel, amelyet május elsején írt dr. Singer Adolffhoz s amelyben megfenyegette, hogy ha az nem elégíti ki követelését, akkor feljelenti a vámbívatálnak, csak zsarolás vétségének kísérletét követte el, mert nem váltotta be azt a fenyegetést, amelyet a levélben említett. Így tehát a bíróság csak a kísérletben találta bűnösnek és nem a zsarolás büntetésében.

Ami a gyilkossági vádat illeti, hivatkozik az indokolás a fegyverszakértők véleményére, amely szerint az a revolver, amelyet özvegy Molnárné használt a merényletnél, nem volt alkalmas emberélet kioltására. Maga a vádlottnő is tudta, hogy a revolverrel nem lehet embert ölni, hanem csak sebesülést okozni. Figyelembe vette a bíróság továbbá, hogy a vádlottnő csupán egyszer sütötte el a fegyvert, ami szintén annak a bizonyítéka, hogy nem volt szándékában dr. Singer Adolfot megölni, mert módjában lett volna a töltött fegyver többi golyóját is kilőni. Az orvosszakértők megállapították, hogy az okozott sérülés nyolc napon belül gyógyult, tehát a vádlott cselekménye csupán könnyű testi sértésnek minősíthető.

A bíróság az ítélet meghozatalánál enyhítő körülménynek vette a vádlottnő büntetlen előéletét, továbbá azt, hogy szabad akaratnyilvánítása korlátozva volt ideghegtségére által, viszont súlyosbító körülménynek vette a fennforgó anyagi bűnhalmazatot.

Makszimovics Szvetisláv vezető ügyész az ítélet ellen felebbezést jelentett be a minősítés miatt és szigorításért. Egyben előterjesztette, hogy az ítélet jogerőre való emelkedéséig tartsák a vádlottnőt tovább is vizsgálati fogságban.

Dr. *Dimitrijevic* Drágó védő felebbezést jelentett be a büntetés magassága miatt, egyben kérte, hogy a vádlottnőt helyezték szabadlábra.

A bíróság ezután kimondotta, hogy özvegy Molnárnét az ítélet jogerőre való emelkedéséig azonnal helyezték szabadlábra. Özvegy Molnárnét a kora délutáni órákban elbocsátották a fogházból.

Összeült Noviszadon a fényképészek kongresszusa Követelik, hogy az amatőr fényképészekre luxusadót vessenek ki

Noviszadról jelenük: Szerdán délelőtt kilenc órakor kezdődött Noviszadon a Szloboda-szálló nagytermében a harmadik országos fényképészkongresszus, amelyre az ország egész területéről száznál több delegátus érkezett.

Kedden este a kongresszust előkészítő bizottság értekezletet tartott, amelyen megállapították a kongresszus végleges napirendjét, míg az első plenáris ülést szerdán délelőtt tartották meg. A kongresszust délelőtt kilenc órakor *Zsivojnovics* Dusan volt nemzetgyűlési képviselő, a fényképészszevetség elnöke nyitotta meg. A kongresszus az elnök indítványára a következő hódoló táviratot intézte *Öfelsége* a királyhoz:

— *Öfelsége* I. Alekszandar királynak, Beograd. A Noviszadon megtartott harmadik országos fényképészkongresszus résztvevői abban a szerencsés helyzetben vannak, hogy munkájuk megkezdésekor üdvözölhetik vitéz Uralkodójukat. Éljen a király! *Zsivojnovics* elnök.

A kongresszus ezután még üdvözlő táviratot küldött *Sztojanovics* Milánnak, a beogradi iparkamara elnökének.

Vlahovics Uros beogradi fényképész, az országos fényképészszevetség főtárgyalója terjesztette be a szövetség múlt évi működéséről szóló jelentést, amely után *Zsivojnovics* Dusan elnök szólalt fel és hosszabb beszédben ismertette azokat a nehézségeket, amelyekkel a szövetség a múlt évben megküzdött. Szerinte az egyesületek nem támogatták eléggé a szövetséget. Bejelentette az elnök, hogy eljárt az illetékes fórumoknál, hogy az egységes ipartörvény mielőbb létrejöjjön és azt az ígéretet kapta, hogy az a legközelebbi időn belül megtörténik. Hosszasan foglalkozott az elnök az iparkamara kérdésével, amelyeknek létesítése a fényképészipar nagy érdeke.

Jovanovics Radivoj pénztári jelentésének meghallgatása után a határozati javaslatot vették tárgyalás alá. A határozati javaslat sürgeti az ipartörvény és a kamarai törvény meghozatalát, azonkívül javasolja, hogy az illetékes hatóságok azokat az amatőr fényképészeket, akik anyagért pénzt fogadnak el, tiltásuk el a szövetség tisztségéből, azonkívül az *amatőr fényképészekre vessenek ki luxusadót*. Kéri a kereskedelmi minisztert, hogy az alapszabályokat olyképp módosítsák, hogy a fényképészszevetség székhelye három évenként felváltva Beogradban, Zagrebban és Ljubljában lehessen. Kéri továbbá, hogy állami szolgálatra csak olyan fényképészeket alkalmazzanak, akik igazolni tudják teljes szakképzésüket és hivatásos fényképészek. Kéri az illetékes hatóságokat, hogy fényképészeknek csak akkor adjanak iparengedélyt, ha előzőleg kikérték a szövetség helyi szervezetének a véleményét.

A határozati javaslatot elfogadták, majd megválasztották az új vezetőséget. A szövetség elnökéül *Zsivojnovics* Dusan (Beograd), alelnökül *Grahovnik* Leonid (Beograd), *Grebic* Franjo (Ljubljana) és *Fürst* Rezső (Zagreb) választották meg. Az igazgatóság tagjai lettek *Vlahovics* Károly, *Benics* Vladimir, *Altaras* Maas, *Csotjanics* Szteván, *Jovanovics* Radivoj, *Sztojkovics* Zsika (Beograd) és *Miljanovics* Jovan (Pancevo).

Szerdán este a Szloboda nagytermében bankett volt, csütörtökön pedig a kongresszus résztvevői megtekintik Noviszad nevezetességeit és kirándulást tesznek a Fraskagorába.

Népszövetségi hadsereg felállítását javasolja az aviatikusok ligájának elnöke

Minden állam hozzájárulna a nemzetközi hadsereg költségeihez

Cenfből jelentik: *Harmin*, az aviatikusok nemzetközi ligájának elnöke érdekes beadvánnyal fordult a Népszövetséghez. A liga nevében azt javasolta, hogy a Népszövetség szervezzen erős légi haderőt, amelynek rendelkezése az volna, hogy szükség esetén fegyveres nyomtatékkal szerezzen érvényt a béke megővésére irányuló határozatainak.

A memorandum, amelyet népszövetségi körökben nagyon vegyes érzelmekkel fogadtak, kifejti, hogy mindennél jobban előmozdítaná a leszerelést, ha a Népszövetségnek erős légi hadserege volna, mert ez feleslegessé tenné, hogy egyes államok hadsereget tartsanak és hadianyagot gyűjtsenek.

A háború veszedelmét nagyban csökkentené, ha a Népszövetség elegendő fegyveres erővel rendelkezne, mert ez esetben az egyes államok nagyon megfontolnák, hogy a háború fegyveréhez nyuljanak-e, mert

az az állam, amely a másik államot megtámadná, félelmetes hatalommal találná magát szemben.

A népszövetségi hadsereg fenntartásának költségeihez minden államnak bizonyos százalék arányában kellene hozzájárulni. Ez az új nemzetközi hadsereg egy marsall vezetése alatt állana, akit a Népszövetség választana meg és főtisztjeit az egyes államok delegálnák. A legénység zsoldosokból állna, akik rendes fizetést kapnának.

Összehívták a flottaeszerelési konferenciát

Londonban tartják meg a konferenciát a jövő év januárjában

Londonból jelentik: *Macdonald* miniszterelnök értesítette a francia, olasz és japán kormányt, hogy a brit külügyi hivatal utasításokat küldött az angol nagykövetelekhez Párisba, Rómába és Tokióba, hogy a három nagyhatalmat hívják meg az öt tengeri hatalom flottaeszerelési konferenciájára, amely

Londonban lesz 1930 január havának harmadik hetében.

Azt is közölte *Macdonald* miniszterelnök, hogy az amerikai Egyesült Államok kormánya hasonló utasításokat juttatott a saját nagykövetelekhez ugyanazokban az államokban.

Washingtonból jelentik, hogy az amerikai kormány illetékes tényezői azt a kívánságukat fejezték ki, hogy

még a januárra összehívandó flottaeszerelési konferencia előtt ki kellene egyenlíteni a francia és olasz ellentéteket.

Tokiói jelentés szerint báró *Sidohara* külügyminiszter kedden fogadta az angol nagykövetet és az amerikai diplomáciai ügyvivőt és tanácskozott velük a japán kormány állásfoglalásáról az angol-amerikai flottaeszerelés tekintetében. Még ezen a héten meg fognak indulni a tárgyalások Japán és Anglia között egyrészt, másrészt Japán és az amerikai Egyesült Államok kormánya között.

Macdonald utazásával kapcsolatban a londoni lapok közlik, hogy a *Berengarian* már berendezték *Ramsay Macdonald* és lánya számára a fejedelmi lakosztályt, amelyen utóljára a walesi herceg utazott.

Két halálos áldozata van a zsedniki benzinrobbanásnak

Jovanics Miklós szubotocai fűtő és Licsinac Sztevan zsedniki telepes belehalták égési sebeikbe

A zsedniki benzinrobbanásnak a szubotocai kórházban ápolt tizenkilenc sebesültje közül szerdán a két legsúlyosabban sebesült ember: *Jovanics Miklós fűtő* és *Licsinac Sztevan zsedniki telepes* belehalták égési sebeikbe.

Szerdán reggel a kórházból jelentették az orvosoknak, hogy a hajnali órákban meghalt *Jovanics Miklós huszonnyolc éves szubotocai vasuti fűtő*, a zsedniki robbanási katasztrófa legsúlyosabb sebesültje.

Jovanics a szubotocai fűtőházban dolgozott, de Zsedniken lakott. Vasárnap, a szerencsétlenség napján, szabadnapos volt és családja körében töltötte idejét. Ebéd után, mint családtagjától megtudtuk, *Jovanics* kísértél a zsedniki vasutállomásra. Amikor a benzinnel, naftával, olajjal és sósavval telt égő vagon az állomásra befutott, *Jovanics*

az elsők között volt, akik az égő vagon oltására szeltek.

Amikor az első robbanás történt, a detonáció ereje kicsi volt és szerencsére senki sem állt a vagon közelében. Ezután az égő vagon eltolták a raktár közeléből és

a munkások és a dambrovjalócok elkezdték az oltást,

Jovanics ezekben a kritikus pillanatokban közvetlenül a vagon közelében állt és az explozió is ott találta. A vagon oldalán kizuhogó égő anyag

titzesővel öntötte el, leégette róla a ruhát és *Jovanics* borzalmas sebekkel borítva maradt a robbanás színhelyén.

A többi sebesülteivel együtt *Jovanics*ot is eszméletlenül állapotban találták meg a vagon mellett. A szerencsétlen ember négy-öt lépésnyire feküdt a vagontól a lüstölgő, égő földön ararabolva.

Hétlőn a szubotocai kórházban a sebesültek nagy része vissza nyerte eszméletét, de *Jovanics* nem. Őt tekintették az orvosok is a robbanás legsúlyosabb sebesültjének. A fűtő feje a felismerhetetlenségig eltorzult a szörnyű égési sebeiktől. A haja a fejbőrével együtt elperzselődött, csak a két felső lábujjára volt aránylag ép. Karjairól, nyakáról, melléről és alsó lábujjairól lemállott a bőr és

a lángok és a sav a beléig átégették a húst

és a többiekkel ellentétben táplálékot se tudott magához venni. *Jovanics* hétlőn egész nap eszméletlenül feküdt ágyán. Teste néha görcsösen megrándult a fájdalomtól, szolgáltatták de nem felelt, szeméi helyén két kormos, perzselélt folt volt és a feje ilesztően feldagadt. Dr. *Malusev* Dusan főorvos többször meglátogatta a súlyos sebesültet, akin azonban az orvosi tudomány nem tudott segíteni. Kedden nem javult az állapota és az orvosok lemondtak az életéről. Ágya mellett hozzátartozói közül mindig ott volt valaki. Éjjel tájban a sebesült hánykolódni kezdett ágyában. A haláltusa elkezdődött. A fájdalom percre percre nagyobb lett, a beteg melléből érthetetlen szófoszlányok törtek fel, majd egyhangu hörgéssé halkult a borzalmas halál hars. Az orvosok injekciókkal igyekeztek enyhíteni a beteg kínjait. A többi ágyban a sebesültek átvirasztották a fél éjszakát, lesve a haldokló ágya mellől jövő híreket.

Hajnalodott és a szeptemberi reggel első fényes sugarai előntötték a nagy termet, amikor jelentették, hogy

Jovanics Miklós meghalt.

A robbanás sebesültjei még aludtak, mikor a sarokban lévő ágy mellett megállt a négykerekes kis kocsí és *Jovanics* holttestét a hullaházba szállították.

Szerdán délelőtt a többi sebesült állapotában nem állt be változás. Délután azonban hirtelen rosszul lett *Licsinac Sztevan* harmincegy éves zsedniki telepes.

Licsinac szintén a legsúlyosabb sebesültek közé tartozott. A szerencsétlen embert a robbanás pillanatában közelről érték a vagonból kicsapódó borzalmas erejű lángok és *Licsinac Sztevan* felismerhetetlenségig összeégve maradt a katasztrófa színhelyén.

A telepesnek egyetlen nyers seb volt az egész háta,

ugyhogy feküdni sem tudott és két éjszakát kínlódott át álmatlanul. *Licsinac* egészen kedd délig eszméletlenül volt. Először hirtelen hátrahanyattott és elvesztette az eszméletét. Azonnal hívták az orvost, aki azonban nem tudott segíteni a szerencsétlen embere és mindössze injekciókkal enyhített borzalmas szenvedésén. Délután délután négy óráig tartott *Licsinac* halálújsága. A haldokló négy órákor irtózatossal erővel felemelkedett az ágyán, aztán visszahukott és az orvos a következő pillanatban megállapította, hogy

Licsinac Sztevan meghalt.

Nem okoz gondot

az okos gazdasszonynak, hogy ősszel nem ejt-e a gyümölcs foltot a drága ruhán. Hisz tudja, hogy a RADION jétszva tűnteti el azokat. Amellett magától mos s kíméli a ruhát.

Schicht ov
RADION

A katasztrófa második áldozatának holttestét is a kórház hullaházába szállították, de a két áldozat temetése felől még nem történt intézkedés.

A robbanás ügyében még folyik a vizsgálat. A vasutgazgatóság részéről főleg azt igyekeznek megállapítani, hogy a tűz miképpen keletkezett a vagonban. A robbanásról tüzőltő szakértők a következőket mondják:

— A vagon, amelyben nafta, benzin és sósav volt, eddig meg nem állapított módon kigyulladt. A robbanó folyadékok erős vashordókban voltak, a sósav pedig üvegekben. A robbanás a zsedniki tüzőltőség megállapítása szerint azért következett be, mert az oltást hozzd nem értő személyek végezték.

— Az első robbanás után nyilvánvaló volt, hogy a vagonban robbanó áru van. Nem lett volna szabad ezután vizet önteni a tűzre, mert

a robbanás abban a pillanatban következett be, amikor a naftával, benzinnel és olajjal telt hordók áttüzsedett falához hozzáért a hideg víz.

A víz okozta hirtelen hőmérsékletváltozás megrepesztette a hordók falát, a robbanó folyadék kitódott, lángrobbant és a felbődült gáztól levegőbe repült az egész vagonrakomány.

A robbanás után néhány percre *Pressburger Sándor* parancsnok vezetése alatt a helyszínen voltak a zsedniki önkéntes tüzőltők és a még mindig égő vagon környékéről elszállították a sebesülteket. Ezután újabb robbanástól tartva égni hagyták a vagonot, amely hat óráig lángolt. A sebesülteket dr. *Bjeladnovics* Veljko és a tüzőltők vették ápolás alá, majd az állomáson álló téhervonatra rakták őket és beszállították Szubotocára, ahol már a szubotocai mentők várták a sebesülteket.

Érdeklődtünk a kórházban a robbanás sebesülteinek állapota felől és azt az értesítést kaptuk, hogy a többi súlyos sebesült állapota változatlan, a kis diákok állapota azonban javult.

A BÁCSMÉGYEI
NAPLÓ-ra

bármelyik naptól kezdve lehet előfizetni s az előfizető részéről az összes könyvkedvezményben

Tíz év helyett négy év

Leszállították a szubotical szerelmi dráma hőségnek büntetését

Noviszadról jelentik: A noviszadi semmitőszéken dr. *Dimsics* Alekszandar semmitőszéki elnök tanácsa szerdán tárgyalta végső fokon Havas Béla tizenkilencéves szubotical vasesztergályos bűnügyét. Havas Béla — mint emlékeztet — meggyilkolta *Kovács* András szubotical volt gőzfürdői alkalmazott tizennyolc éves leányát, majd öngyilkosságot kísérelt meg, de megmentették az életnek.

A tragédia múlt év december 2-ikán éjjel történt. *Kovács* András leánya ezen az estén az Abrasics-kulturkőr mulatságán volt és a hajnali órákban igyekezett hazafelé több barátjával, valamint udvarlójával, Havas Béla kíséretében. Amikor a Travnicka-uccába értek, a leány mellett már csak Havas és ennek egyik barátja, *Domonkos* Mihály voltak. *Kovács* háza előtt Havas hirtelen revolvert rántott és rálőtt a leányra, aki holtan esett össze, majd magára lőtt. Súlyos sérüléssel szállították a kórházba, ahol többheti kezelés után felgyógyult.

A szubotical törvényszék ezévi március elsején tartotta meg a főtárgyalást. Havas Béla kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy nem volt szándékában a leányt agyonlőni, teljesen ittas volt és nem tudja, hogyan történt a dolog. A leánnyal a korzón ismerkedett meg, egyik barátja mutatta be neki. Nem volt szerelmes a leányba, de szívesen harátkozott vele és eljárt vele mulatságokra. A kritikus napon a kulturkőr mulatságot rendezett és ő is megjelent. Az este nagy-

miennyiségű pálinkát és likört ivott. A revolvert Noviszadon vásárolta kutyák elleni védekezésül, miután a Majsai szőlőkben lakott. A bíróság elnöke felolvasta a rendőrségen és a vizsgálóbíróknál tett vallomását, amelyek ellenkeznek a főtárgyaláson tett kijelentéseivel.

Domonkos Mihály szubotical cipész, a gyilkosság egyetlen szemtanúja előadta, hogy a leány kérésére kísérte az este háza és Havas, aki szintén velük ment, már előzetesen belelőtt a revolveréből egy vitzócsába. Utóbb Havas elvált tőlük, de folyton követte őket. A leány kérte Havast, akiről tudta, hogy szeret a fegyverrel lövöldözni, hogy maradjon el tőlük. Havas erre kirántotta revolverét és szó nélkül elsütötte. A golyó a leány azonnali halálát okozta. A vádlott ittas volt, de nem volt beszámíthatatlanságig részeg.

A szubotical törvényszék szándékos emberölés büntetésében mondotta ki bűnösnek a vádlottat és tízévi fegyházra ítélte. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, míg a vádlott és védője felebbszegtek. A noviszadi felebbviteli bíróság ezévi május 3-ikán indokainál fogva helybenhagyta az ítéletet.

A semmitőszék dr. *Jocis* Milorád ügyvéd védőbeszéde után az enyhítő körülmények figyelembevételével a vádlott büntetését négyévi fegyházra szállította le.

Havas Bólat a legközelebbi napokban elszállítják a mitrovicai fegyházba.

Pyelik-Inna grófit letartóztatták

Magántávirat számol be a diptichon lopással vádolt kalandor letartóztatásáról

Zagrebból jelentik: A zagrebi székesegyházból ellopott diptichon ügyben a zagrebi rendőrség szerdán kapta meg az első választ külföldről arra a kórtáviratra, amelyet az értékes egyházi műemlék eltűnésének felfedezése után küldött az összes európai államok fővárosi rendőrségének. Az első válaszban

a párisi jugoszláv követség közli, hogy közbenjárt a francia hatóságoknál, amelyek elrendelték a gyanúsított gróf *Pielik* Inna *Mirko* körözését és letartóztatását.

A párisi jugoszláv követség felhívta a zagrebi rendőrséget, hogy azonnal bocssássa a párisi rendőrség rendelkezésére az összes adatokat *Pyelik* Inna *Mirko* grófról, hogy esetleges elfogatása esetén a kiadatási eljárást azonnal megindíthassák és gróf *Pyelik* minél előbb Zagrebba szállíthassák a nyomozás lefolytatása végett.

Pyelik Inna gróf hollétérol eddig csak annyit tudtak, hogy szeptember hetedikéig egy párisi szállodában lakott, ahonnan ismeretlen helyre költözött. Eltűnését azzal hozták kapcsolatba, hogy akkor már nemcsak a zagrebi sajtó, hanem az egész európai sajtó is részletes tudósításokat közölt a zagrebi érseki udvar kincstárából ellopott diptichonról és gróf *Pyelik* jónak látta lakhelyét sürgősen megváltoztatni.

Zagrebban a legnagyobb szenzáció erejével hatott az a magántávirat, amely szerdán délután érkezett Zagrebba és beszámol gróf *Pyelik* Inna *Mirko* letartó-

ztatásáról. A sürgöny a párisi rendőrség nyomozásának már megvan az eredménye, amennyiben

kedden késő este sikerült megtalálni *Pyelik* gróf rejtékhelyét. *Pyelik*ket a rendőrségre szállították, ahol letartóztatásba helyezték.

*Pyelik*ket *Goudron* nevű párisi detektiv kutatta fel.

A párisi rendőrségen nyomban kihallgatták a lopással gyanúsított grófit, aki

mindent tagadott, de látszott rajta, hogy igen nyugtalan.

A letartóztatást állítólag azért nem kerülhette el, mert nem volt pénze, hogy Párisból elutazhasson. Ismerőseinek azt mondta, minden készpénzét műkincsekbe fektette és az volt a szándéka, hogy Argentínába megy, ahol Buenos Airesben műkereskedést fog nyitni. A magánforrásból származó távirat közlését a zagrebi rendőrségen szerdán az esti órákban még nem erősítették meg.

mert a zagrebi rendőrség még nem kapott hivatalos értesítést a párisi rendőrségtől *Pyelik* letartóztatásáról.

A zagrebi székesegyház kincstárában egyébként szerdán befejezték a műkincsek leltározását és megállapították, hogy a kincstárból

a diptichonon kívül a három püspöki gyűrű és két mellkereszt hiányzik,

amelyekben többszáz drágakő volt. Az ellopott műkincsek értéke szakértők véleménye szerint nyolc-tíz millió dinárt tesz ki.

Kalcsics Ivánt átadták az ügyészségnek

Kártyaszervenvedélye vitte lejtőre a noviszadi gabonaügynököt

Noviszadról jelentik: *Kalcsics* Iván volt noviszadi tőzsdeügynököt, akit — mint jelentettük — letartóztattak, kedden este újból kihallgatták. *Kalcsics*, akit az őrizetbevétel láthatólag erősen megviselt, teljesen megtört és részletes vallomással iparkodik helyzetén könyörüeníteni. Elmondotta, hogy családja isztriai származású, de apja *Székesfehérvárról* költözött, mint főtörzssorvos. *Kalcsics* a világháború után költözött feleségével együtt Jugoszláviába. Egy szombori cégnél nyert alkalmazást, majd hitese tőzsdeügynök lett, a múlt évben pedig Noviszadra költözött és betársult egy tekintélyes gabonaügynökségbe, utóbb pedig önállósította magát. Elmondotta, hogy már a világháború alatt szenvedélyes kártyás volt és erről a szenvedélyéről nem tudott lemondani, annak ellenére sem, hogy állandóan balszerencsére üldözött. Amikor összes pénzforszási kiapadtak, szenvedélyétől hajta bűnös utra tért.

Kalcsics második kihallgatása során azt a vallomást tette, hogy 1924 és 1928 között, amikor Szomborban mint tőzsdeügynök működött, 450.000 dinárt sikeresített és ebből az összegből 177.000 dinárt kártyán vesztett el. Noviszadi kártyavesztéseiről összegszerűen nem tudott számot adni, több mint ezer oldalas, pontosan vezetett naplója azonban erre nézve is pontos adatokat tartalmaz. A napló regényszerűen van megírva és a megtévedt ember egész élettörténetét feltárja. *Kalcsics* naplójában hosszasan foglalkozik lelküzdhetetlen kártyaszervenvedélyével, amely a vesztét okozta.

A noviszadi rendőrség befejezte a nyomozást és az ügy iratait áttette a noviszadi ügyészséghez. *Kalcsics* Ivánt szerdán délután átszállították a noviszadi ügyészség fogházába.

A Futaki-utra akarják áthelyezni a noviszadi vasutállomást

A kereskedelmi és iparkamara a noviszadi pályaudvarok kibővítését sürgeti

Noviszadról jelentik: A noviszadi gazdasági körök több ízben sürgették a mai kor viszonyainak már egyáltalán meg nem felelő noviszadi pályaudvar lényeges kibővítését és modernizálását. Ezzel kapcsolatban több terv merült fel és a legtöbb híve annak a megoldásnak volt, hogy a személypályaudvart, a Futaki-utra helyezzék át, mert a széles Futaki-ut mindenképen alkalmas volna arra, hogy a város főközlekedési vonala legyen.

A noviszadi kereskedelmi, gyáripari és iparkamara ugyancsak régebben foglalkozik ezzel a nagyfontosságú kérdéssel és néhány nappal ezelőtt újabb beadványban fordult a szubotical vasutigazgatósághoz, amelyben kifejtette azokat az okokat, amelyek lehetlenné teszik, hogy a noviszadi vasuti állomás mai állapotában távolabbra is fenntartható legyen. A szeptember nyolcadikán és kilencedikén megtartott beograd gazdasági kongresszuson is szóba került ez a kérdés és a kongresszus egyhangú határozattal kimondotta, hogy a közlekedésügyi minisztériumnál a noviszadi pályaudvar kibővítése és modernizálása érdekében nyomtatékosan fel fognak lépni. Az államvasutak vezérigazgatója szintén belátta a mai helyzet tarthatatlanságát és miután eképen az összes illetékes ténylezők egy véleményen vannak a kamara megkérte a szubotical vasutigazgatóságot, hogy a kamarával együtt járjon el noviszadi személy- és teherpályaudvar mielőbbi kibővítése érdekében. A kamara ezenkívül sürgeti, hogy a téli kikötőnél levő vasuti állomást olyan felszereléssel lássák el, amely lehetővé teszi, hogy a gabonát gyorsan átrakhassák a dunai uszályokba és az az uszályokon Noviszadra érkező fa- és bányaterméseket az uszályokból gyorsan átrakhassák a vasuti kocsikba. A kamara ezeken kívül sürgeti a dunai kereskedelmi kikötő mielőbbi kiépítését.

A kamara dr. *Borota* Branisláv polgármesterhez is egy beadványt intézett, amelyben hivatkozással a beograd gazdasági kongresszus állásfoglalására, a kereskedelmi kikötői munkálatok mielőbbi megkezdését sürgeti. A beadvány hosszasan foglalkozik a noviszadi kereskedelmi körök panaszával, hogy a téli kikötőben a part részben megközelíthetetlen és ezáltal a ki- és berakodás, a személyi- és árubiztonság szempontjából veszélyeztetve van. A kereskedelmi körök panaszára rendszerint az a válasz érkezik, hogy a téli kikötő dunai partja Noviszad város tulajdona és így a kamara annak megállapítását is sürgeti, hogy tulajdonképpen kié az a terület és ki tartozik annak rendbentartásáról gondoskodni. Ha a város, úgy jelöljön ki a város egy bizottságot, amely a kamarával egyetértésben hozzájárul a kérdés megoldásához. A kamara az e tárgyban összehívandó ankétára a gazdasági intézmények és a gazdasági hajózási képviselőt hívna meg.

Végül a kamara beadványt intézett a noviszadi vasuti állomásbővítéséhez, amelyben a noviszadi pá-

Autóbuszháboru Becskerekén

Egy dinár autóbusztarifa az állomásra

Becskerekéről jelentik: Érdekes és mulatságos háborúskodás folyik Becskereken két autóbusz tulajdonosa között. A háború egyre hevesebb s most jutott el a kulminációs pontjára és rövidesen el kell dölni a harcnak jobbra vagy balra. A közönség kibőnően mulat az autóbuszok harcán és minden oka megvan arra, hogy azt kívánja, hogy minél tovább tartson a küzdelem.

Az autóbusz ma már mindenütt igen jelentékeny szerepet játszik a közlekedés terén. Becskerekén a Rőzsa-kávéház alatt ma már naphosszat állnak a konfortáblék, kocsisaik pedig alszanak a bakon. A városban ugyanis autóbuszok honyolják le a közlekedést. Még a legfőbb jövedelmüket, a vasúthoz való szállítást is elvette tőlük az autóbusz. *Glücksman* Miksa autóbuszvállalkozó autóbusza minden vonat indulása és érkezése előtt kiment az állomásra és tíz dinárt szállította az utasokat nappal, tizenötért éjjel, míg a konflis tarifája nappal tizenöt, éjjel husz dinár volt. Erre a konflisok is gondoltak egy nagyot, összeálltak és közösen vásároltak egy szép, nagy autóbuszt és azon ők is ugyanolyan tarifa mellett szállították mint *Glücksman*.

Erre megkezdődött a nagy harc. *Glücksman* leszállította a viteldíjat nappal öt, éjjel tíz dinárra. A fiakerosok szintén. Erre *Glücksman* beszerzett egy nagy, modern és elegáns autóbuszt és azon éjjel és nappal öt dináros viteldíjat állapított meg. A *Bakero-*

sek azzal vágtak vissza, hogy ők még olcsóbb tarifát szabtak. Nappal három, éjjel öt. Erre *Glücksman* éjjel-nappal háromért vitte ki, vagy hozta be az embereket a vasutról. Mikor a fiakerosok is háromért vittek, ekkor *Glücksman* leszállította a fuvardíjat két dinárra. A konflisok utána. A harc már kezdett kiéledni. *Glücksman* elkezdett és leszállította takszát egy dinárra, egyben nagy plakátokat ragasztott az autóbuszra, hogy éjjel-nappal egyaránt egy dinár a fuvardíj a Korona-szállótól egészen az állomásig.

Ez már nyilvánvaló ráfizetéssel jár, de a konflis kocsisok szövetezete szintén lement egy dinárra. Ha harc, hát hadt legyen harc. Most itt tartunk, egy dinárnál. Ennél olcsóbban a világon sehol se szállít az autóbusz. De valószínűleg lesz még olcsóbb is. Hír szerint *Glücksman* azzal a tervvel foglalkozik, hogy egy dináros returjegyeket adjon ki. Tehát oda-vissza egy dinár. Ha pedig a konflisok ezt is bírják, akkor *Glücksman* — ha igaz, amit beszélnek — minden returjegyes utasnak egy pohár sört szándékszik fizetni ráadásul. Ezt aztán igazán nem fogják bírni a konflis-kocsisok és kénytelenek lesznek autóbuszukat kivonni a forgalomból. Ekkor *Glücksman* egyedül marad a piacon és diktálni fogja az árakat. Egyelőre egy dinárért utaznak a becskerekiek az állomásra finom, rugalmas ülései, elegáns autóbuszban és jóízűen nevetnek az autóbusz háborúsága fölött, amely egyelőre csak hasznot hajt a bésoháznak.

Iyauvaron a darabáru felvételénél levő állapotot teszi megbeszélés tárgyává. A kamara kifogásolja az ott alkalmazott személyzet kis számát, amely megfeszített munka mellett is képtelen a feladásra kerülő árukak idejében elintézni és ezáltal idővesztesség áll elő. A kamara kéri tehát, hogy a vasuti főnökség a darabáru felvételére újabb hivatalokat létesítsen. Amennyiben a vasuti állomást főnökség nem volna illetékes ennek elintézésére, úgy a kamara ez ügyben a szubotocni vasútgazgatósághoz fordul.

TÖZSDE

Zürich, szept. 18. (Zárlat.) Beograd 9.12 háromnegyed, Páris 20.31, London 25.15 és fél, Newyork 519, Brüsszel 72.10, Milánó 27.14%, Madrid 76.55, Berlin 123.55, Amsterdam 208.05, Bécs 73.03, Szófia 3.75, Prága 15.36, Varsó 58.20, Budapest 90.54, Bukarest 3.08.

Szombori terménytőzsde, szept. 18. Ujbuza bácskai vasut 187.50—190.50, rozs bácskai vasut 150—160, zab bácskai vasut 150—155, tengeri morzsut 152.50—157.50, árpa takarmány 62—63 kg. 125—130, tavaszi 65—66 kg. 155—160, baranyai 66—67 kg. 175—180. Bab 420—440. Lisztek: 0gg 295—305, 0g 295—305, kettes 275—285, ötös 250—260, hatos 230—240, hetes 220—230, nyolcas 140—150, korpa finom 100—105. Irányzat: lanyha.

Noviszadi terménytőzsde, szept. 18. Buza bácskai 77—78 kg. 190—195, hajó Tisza, uj 77—78 kg. 205—207.50, hajó Duna 77—78 kg. 200—206, bánáti 77—78 kg. 187.50—192.50, szerémi 77—78 kg. 185—190. Árpa bácskai és szerémi 63—64 kg. 125—130. Zab bácskai és szerémi 152.50—157.50. Tengeri bácskai, bánáti és szerémi 155—160. Liszt bácskai 0gg és 0g 290—300, 2-es 270—280, 5-ös 245—255, 6-os 220—230, 7-es 180—190, 8-as 120—130. Korpa bácskai, bánáti és szerémi 110—115. Bab bácskai fehér 2%-os 435—445, szerémi 2%-os 435—445. Irányzat: változatlan. Forgalom: 59 vagon.

Budapesti gabonátőzsde, szept. 18. Határidőzár: Buza októberre 21.94—22.10, zárlat 22.08—22.09, márciusra 24.59—24.70, zárlat 24.67—27.68, májusra 25.30—25.40, zárlat 25.37—25.40. Rozs októberre 16.59—16.84, zárlat 16.84—16.76, márciusra 18.94—19.19, zárlat 19.18—19.19. Tengeri májusra 17.92—18.04, zárlat 18—18.01. Készárúpiac: buza 21.35—23.15, rozs 15.80—16—, takarmányárpa 16.75—16.17, köles 12.50—13, repce 43—50, tengeri 20.25—20.75, zab 13.75—16—, korpa 11.60—11.90. Irányzat barátságos.

Chicago terménytőzsde, szept. 18. Középpályamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza szeptemberre (131.50) 131 háromnegyed, decemberre (139.625) 140, márciusra (145.375) 145 háromnegyed. Tengeri szeptemberre (103.50) 103 egynegyed, decemberre (92.625) 100.1 és fél, márciusra (104.125) 104 ötnyelcad. Rozs szeptemberre (51.125), decemberre (54.375).

Winnipeg terménytőzsde, szept. 18. Középpályamok: Buza októberre (150.625) 151 hétnyelcad, decemberre (151.875) 152 hétnyelcad, májusra (157.125) 158 hétnyelcad.

Borzalmas családi dráma Budapesten

Forró zsirizódával leöntötte alvó férjét, azután öngyilkos lett egy féltékeny öreg-asszony

Budapestről jelentik: Borzalmas családi dráma történt Budapesten. Kedden éjszaka félegy tájban, mikor már minden elcsöndesedett, a külső Váci uton hangos sikoltások hangzottak fel az 55. szám alatti műhelytelep felől. A koromsötét éjszakában valaki kétségheesen dörömbölt az ajtón és könyörgött, hogy nyissák ki, mert összeégett. Egyszerre hatan álltak neki, hogy a faajtót kidöntsék sarkából. A koromsötét konyhából vértől borított, teljesen meztelen férfi rohant ki az udvarra.

— **Végem van, elégettek, segítsenek rajtam!** — kiáltotta a szerencsétlen férfi, akiről a hus és a bőr foszlányokban lógott, egyik szeme pedig teljesen kiégett.

Valaki világosságot gyújtott és miközben a rendőrséget és a mentőket értesítették, a segélykiáltásokra összeverődött járókelők gyertyavilág mellett mentek be a szobába. Az egyik ágyban egy eszméletlen, habzó száju idősebb asszonyt találtak. Mellette egy féltékeny edény feküdt. A szoba harmadik ágyán egy férfi ült, ennek azonban semmi haja nem volt, csak lüden nézte, hogy mi történt.

Néhány perc múlva már az egész környék lakossága ott volt a földszintes ház előtt s iszonyattal nézte, a már teljesen eszméletlen összeégett férfit és az ágyban fekvő asszonyt, akinek egész száját lemarta az a folyadék, amelyet kiivott.

Megállapították, hogy a halvasztandós Dlapa

Pálné lugkövel leöntötte ötvenkétéves férjét, Dlapa Pál géplakatos és rázarta az ajtót, hogy ne tudjon kimenekülni, aztán ő maga lugkövet ivott.

A mentők némsókára megérkeztek és megállapították, hogy Dlapa Pálné megmérgezte magát, már haldoklik és férje felépüléséhez is alig van remény. Mindkettőt a kórházba szállították. Dlapáné egy félórával beszállítása után a kórházi ágyon kiszenvedett.

A nyomozás során megállapították, hogy Dlapa Pálné, aki féltékenységgel már évek óta rettegésben tartja férjét, kora délutántól késő éjszakáig kutyaszította a halálhozó lugkövet. Két évvel ezelőtt benzinnel akarta felgyújtani a lakást és az utolsó pillanatban akadályozták meg a katasztrófát. Nemrégiben Dlapának feltűnt, hogy felesége valamilyen betesz az ételbe. A kutyán próbálta ki, hogy nincs-e megmérgezőve: a kutyát megdöglött. Állandó halálfelelemben élt az öreg géplakatos. Dlapa kedden este fáradtan, a délutáni munkától eleségizottan feküdt le az ágyba, pár percig beszélgetett a velük együtt lakó albórlóval, azután elaludt.

Mikor a konyhában elkészült már a halálos ital, Dlapa Pálné behozta az egyliteres és félliteres fazékban a lugkövet, a konyhaajtót bezárta és a kulcsot eldobta. Aztán elotlotta a lámpát s a gyufát is eldobta. Mikor teljesen elsötétedett a szoba és lehetetlen volt a menekülés, lerántotta alvó férjétől a takarót és végigöntötte rajta a lugkövet. Be se várta, míg az összeégett férfi a szörnyű fájdalomtól felébredt, felhajtotta a félliteres üveg tartalmát, befeküdt az ágyba és ott várta a halált.

Dlapa Pál, akinek lemarta husát, bőrét a lugkö, a koromsötét bezárt szobában félőrülten tántorgott, ordított, amíg a segítség megérkezett. Dlapa Pál állapota súlyos.

HIREK

— **A miniszterelnök utazása.** Az Avala jelenti Beogradból: Zsvikovic Petár miniszterelnök-bélgyminiszter szerdán reggel Beogradba érkezett.

— **Marinkovic nem tárgyalta Burovval.** Az Avala jelenti Beogradból: A Telegraphen Union és a Vreme szeptember 17-ikén azt írták, hogy Marinkovic és Burov találkozása alkalmával tárgyalások folytak volna a két külügyminiszter között. Fel vagyunk hatalmazva annak közlésére, hogy az újabb találkozás alkalmával nem történtek tárgyalások.

— **A Scotus Viator-uccal háztulajdonosok küldöttsége Osztojics Szelimir polgármesternél.** A Scotus Viator (Folyó) uccai háztulajdonosok küldöttsége hétfőn Hadzsi Kosztics Koszta törvényszéki bíróság vezetésével megjelent Osztojics Szelimir szubotocni polgármesternél. A küldöttség vezetője a polgármesternek előadta az uccán keresztül húzódnó nyitott szennyvízvezető csatorna ügyét. Ez a nyitott kanális örökös panasza az ucca lakóinak és már a Bácsmegeyi Napló többször felhívta a hatóságok figyelmét azokra a veszélyekre, amelyeket ennek a nyitott bűzös ároknak a kigőzölőse jelent nemcsak az ucca, hanem az egész város közönségének egészségére. Az ucca háztulajdonosai és lakói már többször akciót indítottak a hatóságoknál, hogy a kanális földjék be, de ebben az ügyben érdemleges intézkedés még nem történt. Osztojics Szelimir polgármester megígérte, hogy tanulmányozni fogja az ügyet és azonnal érintkezésbe is lépett a mérnök hivatallal. A polgármester kilitátsba helyezte, hogy a lehetőséghez képest a jövő évi költségvetésben megfelelő összeget irányoznak elé a csatorna beföldésére.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint egyelőre lényeges változás nem várható, később növekedő felhőzet és némi hőemelkedés valószínű.

— **Kitüntetés és előléptetés a vrsaci adóhivatalnál.** Vrsacról jelentik: Ófelsége a király Hasenay Hugót, a vrsaci járási adóigazgatóság főnökét a Szent Száva-rend V. osztályával tüntette ki. Dreszl József tisztviselőt az első csoportba fölléptették, Adamovics Pavlot a második fizetési csoportba ellenőrnök nevezték ki.

— **Nyugalmozott törvényszéki tisztviselő.** Az Avala jelenti Beogradból: Ófelsége a király az igazságügyminiszter javaslatára ukázt irt alá, amellyel Szibin Milán becskeréki törvényszéki főtisztviselőt nyugdíjazza.

— **Rodics Rafael érsek bérmáltja.** Becskeréről jelentik: Rodics Rafael érsek, bánáti apostoli adminisztrátor bérmautra indult. Az érsek először Kikindán, majd Lazarevón tartotta meg a bérmálást, onnan Sztarcsevóra, majd Ivanovóra, Omoljicára, Bresztovácra, Posioicára, Szkorenovácra és Kovinba ment, ahol mindenütt ünnepélyesen fogadták és nagy ünnepek keretében folyt le a bérmálás. Csütörtökön és pénteken Banatszki Karlovácson, vasárnap és hétfőn pedig Belacrván fogja Rodics érsek a bérmálás szentségét kiosztani.

— **Katasztrófa fenyegeti Los Angeles.** Los Angelesből jelentik: Borzalmas katasztrófa veszélyezteteti Los Angeles és környékét. A Los Angelesiöt hatvan kilométernyire lévő Ventura város fölött elterülő Sierra San Rafael hegységben kisebb erdei tűz támadt, amelyet későn fedeztek fel, amikor a komoly mentésre már gondolni sem lehetett. A tűz pár óra alatt elterjedt és Oilfeld községet, amely a veszélyeztetett területen fekszik, elpusztította. A Sierra St. Rafael oldalában több petróleumciszterna van, amelyek a tűz következtében kigyulladtak. Robbanás robbanás után következett, a petróleumtelepek egymásután lángkaptak és a lángoló petróleumfolyam a hegyből lezudult a völgyekben lévő községekbe, ahol borzalmas pusztításokat vitt véghez. Az égő petróleumfolyó elől a lakosság ezrelve menekül. Negyven kilométer körzetben minden lángokban áll és bár ezen területen lévő lakosságot kirendelték a mentéshez, eddig minden igyekezet hiábavalónak bizonyult, a lángfolyamot nem lehet megállítani. Most úgy próbálják azokat a területeket megmenteni, ahova a tűzkár még nem csapott át, hogy a katonaság felgyülele mellett mély árkokat ásnak, hogy gátat vessenek a tűznek. Az eddigi kár ötmillió dollár s az eddigi jelentések szerint tizenegy ember pusztult el a lángokban.

— **Oktober közepén jelenik meg »A nagy káder.«** Budapesti tudósított jelentése alapján megírtuk, hogy Munk Artúr »Oroszország« címmel köztölt regényének kiadási jogát a budapesti Pantheon könyvkiadó vállalat szerezte meg. Az első kiadás — ötezer példány — október közepén kerül ki a könyvpiacra. »A nagy káder« várható sikerére jellemző, hogy eddig ezer előfizetője van a Vajdaságban.

— **Meghalt Stollwerck, a világhírű automatagyáros.** Newyorkból jelentik: Rövid néhány sorban emlékeztetnek meg a lapok Albert N. Stollwerck csokoládégyáros hirtelen haláláról. Az ötvennyolc éves csokoládégyáros a tengerben fürdés közben hirtelen szívgöröcskét kapott és mire kimentették a vízből, kiszenvedett. Mr. Stollwerck fitalalója volt a Stollwerck automatának és csokoládének, amelyet a világ minden táján ismernek. Stollwerck örökösök hátrahagyása nélkül halt meg. A milliomos Stollwerck agglégény volt és nagyvilló híreben állott. Kölni családból származott és fia volt Heinrich Stollwerck-nek, Németország egyik leggazdagabb emberének. 1904-ben Heinrich Stollwerck Amerikába küldte fiát és Stamfordban megalapították a németországi Stollwerck gyárak főtelepét. A főtelephől némsókára vezető intézmény lett és Stollwerck Amerikából vezette európai vállalatát.

— **Meghalt a szubotocni verekedés sebesültje.** Hétfőre virradó éjjel, mint megírtuk, véres verekedés történt Szubotocin a Zorka műtrágyagyár közelében. Eddig ismeretlen tettesek a Zorka-gyár palánkjai mellett kilesték az egyik kocsmai bából hazatérő Barabás Mihály tizennyolc éves fiatal munkást, akit ölmosbottal leöltöttek. Barabás Mihályt hétfőn reggel vérbefagyva, eszméletlen állapotban találták meg a palánk fövében és beszállították a közkórházba. Barabás fején, a tarkó fölött két borzalmas seb tátongott. A fiatal ember a kórházban sem nyerte vissza eszméletét és szerdán reggel belehalt sérülésébe. Holttestét az ügyesség utasítására szerdán délután felboncolták. A nyomozás a tettesek kézrekerítésére erőlyesen folyik.

— **Quick-step, slow-fox és diagonal wals — a jövő szezon táncal.** Beogradból jelentik: A jugoszláv táncantatók egyesülete legutóbb tartotta meg rendes évi kongresszusát Beogradban. A kongresszus keretében táncantató-jelöltek vizsgáltak, majd megválasztották az egyesület új tisztikarát. Elnök lett Lambert Antun beogradi táncantató, alelnökek Rosenberg Richardot, titkárrá Landau Gézát, pénztárnokká pedig Kirschanek Alekszát választották meg. A napirend letárgyalása után bemutatták a jövő szezon táncújdonosságait, amelyek közül különösen a quick-step, a slow-fox és a diagonal wals című táncoknak jósnak nagy népszerűséget.

— **Lemondott topolai járásbíró.** Beogradból jelentik az Avala: Ófelsége Alekszandar király az igazságügyminiszter előterjesztésére ukázt irt alá, amellyel Kulisics Koszta topolai járásbírónak állásáról való lemondását elfogadta.

— **Új mentelep Banatszki Karlovácson.** Vrsacról jelentik: A földmívelésügyi miniszterium elrendelte, hogy Banatszki Karlovácson mentelepét létesítsenek. Az új mentelepen egyelőre 30—35 mén lesz és a telep vezetőjévé Szalai Péter nyugalmazott állatorvost nevezték ki.

— **Az iskola megkezdése alkalmával vegyen gyereke részére eredeti Bleyle-féle sweater-ruhát.** Gyári lerakat Klein Jenő speciális trikóáru üzletében Noviszad, Velikibecskerék, Senta.

— **Revizió alá vették a hosszulejárati erdőszervezőket.** Beogradból jelentik az Avala: A kormány pénzügyi és gazdasági bizottságának szerdai ülésén több hosszulejárati erdőszervezőt vettek revizió alá. A szerveződések ügyében többek között az Usztribraea, a Turesics, a Dobricics, a Bosznaboa, a Rajevac, a Samarica és a Bihák cégek vannak érdekelve. Az ülésen Korosec Antun erdő- és bányaiügyi miniszter is résztvett. A többi szerveződések reviziójára a legközelebbi ülésen kerül sor.

— Nemesített búzát osztanak ki a gazdák között. Szentáról jelentik: A földművelésügyi miniszter táviratiilag közölte a járási gazdasági hivatal vezetőjével, hogy Szentá, Sztarakanizsa és a szentai járás gazdái között egy vagon mentesített búzát osztanak ki. Szentán már kijelölték azt a tiz gazdát, aki megkapja a nemesített búzát, Sztarakanizsán és a szentai járásban az előjáróságok most állítják össze azoknak a lajstromát, akik a nemesített búzából kapnak. A gazdák kötelesek egy év múlva ugyanannyi gabonát visszaszolgáltatni, mint amennyit a nemesített búzából kaptak.

— Bérkocsisvizsga Szentán. Szentáról jelentik: Miodragovic Gyura rendőrőrkapitány kedden délutánra a város összes bérkocsisait beidézte a Városháza udvarára, ahol felülvizsgálta őket, hogy beszéljék-e legalább annyira az államnyelvet, hogy az utasoknak, akik szerbül fordulnak hozzájuk, tudnak-e szerb nyelven felvilágosítást nyújtani. Kikérdezte a fiakkerosokat, hogy az új uccaneveket tudják-e. A legtöbben jól levizsgáztak, azoknak pedig, akiknek akár gyenge nyelvismeretük van, akár az új uccák neveit nem tudják, ajánlotta, hogy az államnyelvet minél előbb sajátítsák el és a város helyrajzát is ismerjék meg.

— Veszélyes foglalkozás — sofförnek lenni. Prágából jelentik: Vasárnap éjjel a Wilson pályaudvar előtt állomásozó Polnánszki Ferenc sofförhöz egy fiatalember lépett s megalkudott vele, hogy vigye el a Prága melletti Sebenov községbe. Amikor az autó kiért a városból, az utas revolvert vett elő s hátulról golyót röpített a sofför tarkójába. A súlyosan sebesült sofförben volt annyi lélekjelenlét, hogy lefékezett s szembeámadt támadójával, akit sikerült is lefégyerezni. Kiderült, hogy a merénylő Baloun József nevű tizenhétéves munkanélküli, akit Polnánszkinak egyik haragosa bérelt fel, hogy iőjje agyon a soffört. — Ugyanezen éjszaka Krizsek László prágai taxisofőrrel három ismert betörő Bacek József, Fuchmann Ferenc és Jári Ferenc el akarták rabolni az autóját, hogy azzal Königrätzbe menjenek — betörő körútra. A három betörő leütötte a soffört, azonban egy rendőr megakadályozta a rablást és a betörőket letartóztatta.

— Megkezdődött a tanítás a szentai gimnáziumban. Szentáról jelentik: A szentai gimnáziumba négyszáz tanuló iratkozott be, 231 a szerb, 169 a magyar tagozatba. Mult évben 738 volt a főgimnázium tanulónak száma. A szerb tagozat I., III. és IV., a magyar tagozat I. osztálya párhuzamos lesz. A tanítás mind a két tagozatba megkezdődött.

— A munkásbörze szubotikai kirendeltségének új helysége. A munkásbörze szubotikai kirendeltsége az Alekszandrova uccából IV. kör, Harambasiceva ucca 31. szám alá (a jogi fakultás épülete mellé) költözött.

— Pontos statisztikai adatokat kér a miniszterium a gazdálkodóktól. Szentáról jelentik: A földművelésügyi miniszterium átiratában fordult a városok és községek előjáróságaihoz, hogy világosítsák fel a gazdákat és földmivészeket, hogyha statisztikai adatot kérnek tőlük, csak a valóságnak megfelelő adatokat közöljék annál is inkább, mert ezeket az adatokat sohasem használják fel az adókiadásra, hanem az a célja, hogy mezőgazdaság minden ágát áttekinthessék. Nagyön fontos gazdasági érdekek követelik a valódi helyzet megismerését, ami csak pontos és megbízható adatok bemonásával lehetséges.

— Gyujtogatók garázdálkodnak a Szepességben. Tátrafüredről jelentik: A szepességi lakóság körében valóságos pánikot kelt az, hogy a szepességi városokban egymásra ismétlődnek a tüzesetek, amelyeket névtelen levelekben előre bejelentenek a csendőrségnek. Szeptember 6-ika óta szinte nap-nap után fordulnak elő gyanús tüzek. Ezen a napon Leibitz községben tizenkét ház, Forhát faluban hat ház égett le. 9-ikén Isákfalván három lakóház s tizenkilenc csűr pusztult el, 12-ikén Szepespatolca községben hat ház s tizenhét magtár, 13-ikén Nagyör községben egy ház, 14-ikén Felsőördő falván nyolc ház, öt meléképület és husz csűr. Hétfőn Felkán volt tűz s az ismeretlen gyujtogató névtelen levélben bejelentette, hogy most Malompatak községben van a sor. A lakosság statáriális intézkedések életbeléptetését kéri a gyujtogatók ellen.

LAUSANNE

„LAMAISON“ Penzionatus

Fiatal uri lányok részére.

Az intézet fásított hatalmas kertben levő villában van elhelyezve és rendelkezik mindazokkal a kellékekkel, amelyekre egy a mai kornak megfelelő penzionát szükség van. Nyelvek, zene, valamint egyéb iskolai tantárgyak. A penzionatus előkelő nevelési tónusával, lelkiismeretes felügyelettel, családias jellegével, valamint elismerten kiváló ellátásával úgy a növendékeknek, mint az az családjaiknak teljes biztonságot nyújt céljaik elérésében.

A nevelőintézet tulajdonosnője SUBOTICÁRA ÉRKEZIK és a BARÁNY-SZÁLLODÁBAN készségegel nyújt felvilágosítást folyó hó 24-én délután 10—12-ig és délután 3—6-ig.

A levett növendékek felügyelet mellett utaznak Lausannéba.

30484

RÁDIÓ

Konrath közlemények

A legjobb villanyrádiók ismertetése

(Folytatódó közlemény.)

Ingelen U3

Motto: *Kincset nyersz a rádióban,
Ha szaküzletből való.
Am, ha nem szakember műve,
Mint sem ér a rádió.*

Háromcsöves hálózati készülék, melynek behozhatatlan előnye az, hogy minden tekerescsere nélkül a teljes hullámhosszon dolgozik (20—2000 méter), tehát AMERIKÁT veszli minden batteria nélkül.

Itt Subotican egy pártatlan, de a szakkörökben általánosan szaktekintélynek elismert rádióamatőrrel eszközölt kísérlet eredményeképp közölhetjük, hogy egy 21 méter hosszú antennával alant állomáscsat vettük hangszóróban:

Schenectady (Amerika)
Münster
Linz
M. Ostrava
Bratislava
Frankfurt
Beograd
Praha
Milánó
Wien
Budapest és több más,

valamint sok állomást fejhallgatóban.

A készülék kiválóan szelektív, hangerős, könnyen kezelhető.

A tények beszélnek. Adjon rá alkalmat, hogy fentieket bebizonyíthassuk.

A nagy rádióvilágversenyen ez a készülék versenyen kívül első lett.

Ez a készülék is azt bizonyítja, hogy csak a szakértelemmel kiválasztott készülék felel meg a közönség izlésének és olégit ki minden ízönyt.

Konrath D. D. Subotica

valamint összes fiókjai és képviselői.

— Birodalmi tiszteket gyanúsít a Rotlie Fahne a parlament elleni merénylet elkövetésével. Berlinből jelentik: A Berlinben megjelent Rotlie Fahne című kommunista lap legutóbbi számában súlyos vádakot emel a birodalmi hadsereg tiszokara ellen. Azt állítja, hogy a hadsereg több tiszte összekötötésben áll a parlament ellen elkövetett bombamerénylet tettesével. A lap egy Tiedemann nevű tényleges örnagyról ír, aki Lübeckben szolgál és aki a lap szerint az Itzehohens Landvolks-Zeitung kiadójához egy levelet intézett, amely rendkívül kompromittáló. A hadsereg főparancsnokára célolja, hogy ilyen nevű örnagy volna. A cáfolat szerint szerepel ugyan egy ilyen nevű alezredes, aki azonban nem Lübeckben, hanem Ptsdamban teljesít szolgálatot, míg Lübeckben van ugyan egy nyugalmazott örnagy, akit Tiedemannnak hívnak, de ez kijelentette, hogy sohasem érintkezett a Landvolks-Zeitung kiadójával, akit nem is ismer.

— Két olasz repülőgép összeütközött a levegőben. Milánóból jelentik: A campo formidóli repülőtér közelében két gyakorlórepülőgép mintegy hétszáz méter magasságban összeütközött. Az egyik pilóta ejtőernyővel szerencsésen földet ért, a másik agyonzuzta magát.

— Szerdán zárt tárgyaláson tárgyalták Dinics Dragutin bűnügyét. Beogradból jelentik az Avala: Az államvédelmi állami bíróságon szerdán reggel nyolc órákor folytatták a kémkedéssel és vesztegetéssel vádolt Dinics Dragutin noviszadi kereskedő bűnügyének tárgyalását. A tárgyaláson, amely zárt volt, elsősorban a szakértőket hallgatták ki, majd a vádlotthoz intéztek kérdéseket egyes vádpontokra vonatkozólag. Ezután az ügyész szólalt fel és kijelentette, hogy teljes egészében fenntartja a vádat és Dinicsot három rendbeli kémkedés és három rendbeli vesztegetés büntetésében kívánja büntetni kimondani. Az államvédelmi állami bíróság a vesztegetés vádjának elbírálására vonatkozólag illetéktelennek mondta ki magát. A szerdai tárgyalást délután félkettőkor rekesztették be és folytatását csütörtök reggel nyolc órára tűzték ki.

— Egy tizenkilencéves flu megmérgezte a huját, akról azt gyanította, hogy nem az apjától származik. Komáromból jelentik: Érdekes bűnügyet tárgyal a komáromi esküdttöróság. A vádlott Mordács István tizenkilencéves kolatali fiu volt, aki ez év május 15-ikén testvérének, a négy napos Mordács Irénnek tejébe lugkövet kevert és azt a csecsemővel megittatta. A csecsemő a mérgezés következtében három nap múlva meghalt. A vádlott a nyomozás során azt vallotta, hogy azért vett lugkövet és azért adta be a kislánynak, mert azt gyanította, hogy az anyja megcsalta az apját és a gyermek nem az apától származik. A tárgyaláson a fiu azzal védekezett, hogy nem akarta a kislányt megmérgezni, csak véletlenségből adta be neki a lugkövet. Minthogy bizonyítékok nem merültek fel arra, hogy Mordács szándékosan követte el a bűntettet, a bíróság a fiut egyévi börtönrre ítélte.

— Megválasztották a noviszadi ipartestület új titkárát. Noviszadról jelentik: A noviszadi ipartestület titkára, Ilic Misa — mint ismeretes — lemondott tisztségéről. Az ipartestület helyébe Vrtunszki Jován választotta meg. de Vrtunszki szintén lemondott. Az ipartestület most Csesziarovic József volt belacrki ipartestületi titkárt választotta meg.

YVERDON

(LAUSANNE MELLETT)
LE MANTRE
LENYNEVELŐINTÉZÉS

Alapos, elsőrendű kiképzés a francia és egy b mod rn nyelve b n. Há tarts-óktatis. Kereskedelmi szllok zene, praktiku é művés i munkák, diplomás tanítók. Családias élet, clae endü illat s, nagy park, fürdős á tavon, kitűnő alkalom ny i d l s e. L gjo b referenciák szb'ó löl.

Iga gató: GAYDON-CHOLLY urnó.

7684

— Magyarország, Bulgária és Ausztria jóvátétel kötelezettségének rendezése. Párisból jelentik: A magyar, bolgár és osztrák jóvátételeket tárgyaló nemzetközi bizottság megválasztotta titkárát Brown és helyettes titkárát, Robenbach francia szakértő személyében. Az Excelsior értesülése szerint a bizottság egy teljes hónapon át tárgyal és munkálatainak eredményét az egyes kormányok kiküldöttjei elé terjeszti.

— Kirakatbetörési járvány Londonban. Londonból jelentik: Londonban kirakatüvegromboló-járvány dúl, amely állandóan terjed, annak ellenére, hogy a rendörség többszáz detektívje figyelni az üzleteket. Néhány napon belül ezeröttszáz esetet jelentettek. A biztosító társaságok vonakodnak kártérítést fizetni. A közönség elkeseredése határtalan. Több embert, akról azt hitték, hogy kirakatüvegeket tört be, majdnem meglincseltek.

ATHENSTAEDT LEÁNYNEVELŐ-INTÉZET FREIBURG (BADEN)

6987

Villanegyedben. Előkelő intézet. Nyelvek, zene, tudományos oktatás, sportok, tánc. Lelkiismeretes felügyelet. Prospektus a kiadóban

— Borzalmas tüzvész egy newyorki vasúttársaság szénbányatelepén. Newyorkból jelentik: A Central Railway vasúttársaság szénbányatelepén már két hónap óta hatalmas tűz pusztít. A szénkészlet gyulladt ki és a tűz oly alaposan elterjedt, hogy az egész bányatelep pusztulás fenyegeti. Egy gőzmozdony teljesen elégett és ugyanez a sors vár a kikötőben épült új hidra is, amelynek hidfőjétől a lángok már csak harmat méternyire vannak. A tűz elfojtása leküzdhetetlen nehézségekkel jár.

— A Páris—konstantinápolyi express összeütközött egy tehervonattal. Konstantinápolyból jelentik: A Páris—konstantinápolyi expressz Kumkapu állomás előtt hibás váltóállítás következtében összeütközött egy tehervonattal. Az expressz ekkor már lassított és így az összeütközésnek nem volt nagy ereje. A tehervonat mozdonya és négy kocsija összetört, a mozdonyvezető és a fűtő megsebesültek, de az expressz utasai sértetlenek maradtak.

Megérkeztek
Spitzer Lajos szüics
szórményáruház
párisi modelljei
Subotica,
Sokolska ul.

9710-1

— Október 3-ikán veszi át a városi tanács a szuboticei aszfaltburkolatokat. A szuboticei városi tanács elhatározta, hogy az új aszfaltburkolat átvételére külön szakkbizottságot küld ki, amelyben a városi képviselőtestület tagjai is helyet foglalnak. Az aszfaltburkolatokat a vállalkozó nem készítette el rendszerben, amíg azokat a városi tanács nem vette át, hanem kötelezte a vállalkozókat, hogy haladéktalanul javítsa ki a bizottság által megjelölt helyeken. A vállalkozóknak egy egész ucca aszfaltburkolatát fel kellett szedni és újból megcsinálni. Ezek a munkálatok most befejeződtek és a városi tanács a szerdai tanácsülésen hozott határozat szerint október 3-ikán fogja átvenni az aszfaltburkolatokat. Az átvévi bizottság elnöke Osztojics Szolimir polgármester lesz és a bizottságban helyi mérnökökön kívül egy beogradi egyetemi tanár is részt vesz.

— Gondatlanságból okozott emberölés miatt vádat emeltek Petrovics Szvetisláv ellen. Berlinből jelentik: Az államügyészség vádat emelt Petrovics Szvetisláv, a Berlinben élő világ híri filmszínész ellen, aki gépkocsijával az év június 22-ikén, mint emlékeztetés, nekijárt egy motorkerékpárnak. Az összeütközés következtében a motorbicikli két utasa olyan szerencsétlenül esett le a gépről, hogy mindketten szörnyenhaltak.

„LUMOPHON“ RADIO

— Rubinstein Artur zongoraművész hangversenye Noviszadon. Rubinstein Artur zongoraművész október 3-ikán este fél kilenc órai kezdettel tartja egyetlen hangversenyét Noviszadon az Ilygenkenyer és Napközi otthon rendezésében. A hangversenyt a Szloboda nagytermében tartják meg.

— Angolnyelvű hetilap indult Beogradban. Beogradból jelentik: Kozina Mirko hírlapíró szerkesztésében új angolnyelvű hetilap indult Beogradban. A lap címe »Balkan Times« lett. Az új lap az egyetlen újság, amely a Balkán-félszigeten angol nyelven jelenik meg.

Ágnes krémtől gyönyörű lesz

— Előítelt tárgyakat adott el, Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszéken szerdán tárgyalták Bálint Mihály szarajevói gazdálkodó bűnügyét. Bálint ellen azért indult meg az eljárás, mert eladott hirtől foglalt tárgyakat. A bíróság tíz napra elzárásra ítélte.

— Háromhavi togláz betörésért. Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszéken szerdán tárgyalták Kodela Elek palánkai lakos bűnügyét. Kodela behatolt Schön Mária noviszadi asszony lakására, ahol ép a pénzszerkeztényt igyekezett felcsiszolni, amikor tettenérték. A bíróság három havi toglázra ítélte.

A palicsi meleg- és iszapfürdő
20.-án, pénteken bezárul

— Állatorvosok kongresszusa Noviszadon. Noviszadról jelentik: A jugoszláv állatorvosok országos kongresszusát szombaton, vasárnap és hétfőn tartják meg Noviszadon. A kongresszuson több tudományos kérdést is megvitatnak, azonkívül az Odcom-mozgásban két tudományos filmet mutatnak be a veszélyesség elleni védekezés módjairól. A kongresszusra kétszáz állatorvos jelentette be részvételét és valószínűleg képviselőket fogja magát az üléseken a földművelésügyi minisztérium is. A kongresszus szombaton délelőtt kilenc órakor kezdődik. A kongresszus harmadik napján a résztvevők kirándulást tesznek a Fruskagorába.

Serravallo
KINA VASBOR
serkenti az anyagcserét, erősíti az idegeket, javítja a vért és ezért lábbalmozgások és vérzés-gyógyesek: az orvostudomány előkelőségei ajánlják
Kétféle formában
10.000-nál több orvosi elismerés levél
Kapható minden gyógyszerárban

— Súlyos szerencsétlenség a szentlői gőzfűrésztelepen. Szentlőről jelentik: Farkas János, a szentlői gőzfűrésztelepen megvénkeltéves munkása szerdán délután fűrészebe egy vaséket akart bővenni, miközben egy vasszilánk Farkas hasába fúródott. A sebesült munkást a kórházba szállították.

— A meggyilkolt noviszadi soffőr apja átvette a főmagánvádat Lőrinc Imre ellen. Noviszadról jelentik: A Noviszadon meggyilkolt Mijatovics (Zec) Szevánh noviszadi soffőr bűnügyében megtartott tárgyaláson a bíróság — mint jelentették — a beogradi elmeügyintézet véleménye alapján a gyilkos Lőrinc Imrét teljesen beszámíthatatlannak találta és ezért a noviszadi ügyészség eljeltette a vádat ellene. Mijatovics Szevánh apjának képviselőtében dr. Lottajics Jován ügyvéd szerdán beadványt intézett a noviszadi törvényszékhez, amelyben bejelentette, hogy mint főmagánvádló átvesszi a vád képviselőtét.

LAU JANNE
MANOIR-SIGNAL
INSTITUT DE WERRA
Pannóniaus Hatal lényok részére. Házastársi hiánya. Modern névelők. Nyári-téli sportok. Legjobb referenciák. Igazgató: MME DE WERRA. Prospektus a kiadóhivatallal küldi. 0.40

— A vrsaci bucsu. Vrsacról jelentik: Szombaton tartották meg a vrsaci bucsut több ezer ember részvételével. A helyi kápolnánál több, mint ötezer ember vett részt a szabad ég alatt tartott szentmisén. A plébánia templom környékét ellepték az árusok. A város külső képe is egészen megváltozott ezen a napon. A kereskedők nagy forgalmat csináltak. A bucsun nagyobb rendezvény nem történt.

— Házasság. Jobbalházi és szabadszentkirályi Zombori László szombori földbirtokos leányát, Adrienne B. de Keszthelyi István orvos, egyetemi tanársegéd folyó hó 19-ikén esőtörtökön délután 4 órakor vezeti elházasítják a szentlői főbíró-káth. plébánia-templomban.

— Szombat estig be kell írni a szuboticei tanoncokat a tanoncskolába. A szuboticei ipartestület felhívja az összes szuboticei iparosokat, kereskedőket és más munkaadókat, hogy tanoncaikat szeptember hó 21-ikéig, szombat estig feltétlenül írassák be a tanoncskolába, mert a mulasztókat a tanügyi hatóságok súlyos pénzbírsággal sújtják. A beiratásokat esőtörtökön, pénteken és szombaton délután három és hat óra között lehet eszközölni a Szent Rókusi elemi iskolában. Azok ellen a munkaadók ellen, akik tanoncaikat nem íratták be, a tanügyi hatóságok nyomban meghúdják az eljárást és a tanoncokat csak kérvényezés útján a minisztérium engedélyével lehet beírni.

A száraz fűge 50—60 százalékos tisztító hatású cukrot tartalmaz, mely gyógyító és tápláló erejű. A legjobb dalmát fűge cukorjából készül a már sok év óta közismert gyógyító Figel-elixír különlegesség, kitűnő és kellemes gyomor- és béltisztító szer. Figel minden gyógyszerárban kapható.

— Hétszázfélévenen tanulója van a noviszadi állami gimnáziumnak. Noviszadról jelentik: A noviszadi állami gimnáziumban hétfőn befejeződtek a beiratások. A gimnáziumba összesen 790 tanuló iratkozott be. Az I. osztályba 132, a II. osztályba 91, a III. osztályba 93, a IV. osztályba 97, az V. osztályba 111, a VI. osztályba 111, a VII. osztályba 105 és a VIII. osztályba pedig 80 tanulóat vétek fel. Az I., II., V., VI. és VII. osztályokban három, a többi osztályokban két párhuzamos osztály lesz.

— Az utolsó falat kenyér. Petrovicsról jelentik: A petrovicselói Gallusz-malom mellett két szegény munkásasszony egy esendően sírdogáló, egy eszterdősnek látszó leánygyerekre akadt. A kislány, akit nyilvánvalóan az anyja tett ki, tiszta ruhában, megmosdatva, csinosan, megfűsülten várta a jölelkű embert, aki rátaláljon s kis kezében egy nagy karaj fehér kenyéret szofogatót. Az asszonyok, akik maguk is szegény napszamosok, nem tudták, mitévők legyenek a kisgyerekekkel, bevitték tehát a rendőrségre, hogy ott őrizték a kis apróságot. A rendőrség csakhamar ki nyomozta az anyát is Kiss Teréz petrovicselói asszony személyében. Az anyja elírta, hogy nagy nyomorban él, az utolsó darab kenyéret nyomta a kislány kezébe, akit nagyon szeret, de aki mellette szinte éhenhalásra van kényserítve. Kitétte a gyermekét, hogy láthta valami jölelkű ember találja meg, s felneveli, de azután maga ment a keresésére. A rendőrség — mint ilyenkor mondani és írni szokás — a »lelkeden, anya élen megindította az eljárást.

— A noviszadi újságíróegyesület ülése. Noviszadról jelentik: A noviszadi újságíróegyesület szombaton este hét órakor Klein Mita tartományi biztos, egyesületi elnök elnökletével az Elit-kávéház külön helyiségében ülést tart.

— Ügyvédi hír. Pilies György ügyvéd, volt járás-és törvényszéki bíró, kinek sokévi bírói gyakorlata van, ügyvédi irodát nyitott saját házában Suboticeán, III. kör, Beogradski put 9. szám alatt.

— Gerber-féle Góliát barna sör zamatos, tápláló, izletes és pótolhatatlan.

— Új hivatalos órák a noviszadi városházán. Noviszadról jelentik: Dr. Borota Branisláv polgármester elrendelte, hogy a noviszadi városházán a hivatalos órákat szeptember 18-ikától kezdve délelőtt 8—12-ig és délután 4—6 óráig tartassanak.

— Szülők és diákok figyelmébe! Saját érdekében olvassa el a Vig könyvkereskedés mai hirdetését.

— Férfi zokni a legnagyobb választékban és a legolcsóbb áron a »Harisvakirátynál« Klein Jenőnél Noviszad, Veliki becskere, Szenta.

— Férfi lehnemű nagy választékban és olcsó áron Klein Jenőnél, Noviszad, Veliki becskere, Szenta.

„LUMOPHON“ RADIO

— Érettségi vizsgák a szentlői gimnáziumban. Szentlőről jelentik: A közoktatásügyi miniszter rendelete értelmében az érettségi vizsgákat most tartották meg a szentlői gimnáziumban. Az érettségin Mrkobrad György igazgató előkölt. Tizennyegen tettek le a vizsgálatot, öt-en a szetb. kilencen a magyar tagozatban. Egy jelölt kivételével mindannyian sikeresen tettek le az érettségi vizsgát.

— Ügyvédi hír. Dr. Ognjanov Szvetozár szuboticei ügyvéd irodáját a Zilaj Jovina ucca 16. szám alá (a szerb templommal szemben) saját házába helyezte át.

A gyomorirajás, gyomornyomás, bélsárpangás, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fehér nyelv, kábultság, fülzúgás, halvány arcszín, kedvetlenség a természetes »Ferenc József« keserűvíz használata által elmulnak. Az orvosi világ a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a magyar Ferenc József vizről, mert hatása megbízható és rendkívül enyhe. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és iuszerüzletekben. 48

KINTORNA

— Bizony, barátom, pénz nélkül semmit sem lehet csinálni.
— Dehogyan is nem! Adósságot...
*
A sarki rendőr rákiált a gyorsan hajtó soffőre: — Azonnal álljon meg, mert felrom! — No és ha én megyek, akkor maga nem tud írni?
*
— Pincért, ez a tojás egészen nyers. Hívja csak ide a vendéglistát!
— Jaj, kérem, ne tessék vele kezdeni, ő még nyersebb...
*
Egy gourmandtól megkérdezik: Mi különbség van az asszony, a menyasszony, az özvegyasszony és a Hirth Pali bácsi disznótóros vacsorái között?
— ???
— Az asszonnak van párja, a menyasszonnak lesz párja, az özvegyasszonnak volt párja, de a Hirt Pali bácsi disznótóros vacsoráinak nem volt, nincs és nem is lesz párja.
*
Hitelezd: Hallja az ur, én igazán nem jöhetek minden nap ide, hogy fizesse ki a számláját.
Adós: Nagyon helyes! Hát akkor határozzunk meg egy napot minden héten. Jöjjen minden szombat?

BAYER
Kresival
Nyálkaoldó hatású és megszünteti a höhögést.
Ne tegyen úgy, mint ez az ember, hanem egyszerűen használjon köhögéssnél, rekedéssnél, légcsőhurutnál

RÁDIÓ

Öt operaelőadás a rádió csütörtöki programján

Zagreb és Ljubljana Prágából közvetít hangversenyt

A rádió csütörtöki programja több kimagasló eseményt jelez. *Beograd* az állami operaház előadását közvetíti, a leadó azonban nem jelzi, hogy melyik opera szerepel műsorán (20.00). *Ljubljana* és *Zagreb* a prágai szimfonikus zenekar hangversenyét közvetíti (19.30).

A külföldi állomások közül operaelőadást nyújt *Bécs*, előadásra kerül *Delibes* »Lakme« című dalműve (20.05). *Stuttgartból* *Gluck* »Orpheus és Eurydike« című operáját kapjuk (20.00). *Rómában* *Fonchielli* »Gio-

conda« című operája kerül rádióelőadásra (21.00). *Milánó* *Verdi* »Rigoletto«-ját tűzte műsorra (20.30). Az előadást *Turin* is közvetíteni fogja.

Lipce műsorán a szimfonikus zenekar hangversenye szerepel (20.00). *Münchenben* szintén a szimfonikus zenekar hirdeti hangversenyt gazdag programmal (21.30).

Nápoly operaelőadást nyújt (21.00), a *budapesti* stúdió pedig prózai előadást rendez, előadásra kerül a »Narcisse« című dráma (20.15).

SPORT

Vasárnap mutatkozik be a Bácska reorganizált csapata

A SzAND-nak vasárnap a ZsAK lesz az ellentele

Vasárnap a bajnoki szezon második fordulójában ismét két mérkőzés kerül lebonyolításra, az egyik a Bácska mutatkozik be és habár első meccsére gyenge ellenfelet kapott, a start elé nagy várakozással tekintenek. A Bácska, amely már évek óta haszontalanul igyekszik visszaszerezni egykori hegemóniáját, az idei szezonra alapos javításokat végzett a csapatán, amely most már nagyjából fiatal, de annál tehetségesebb erőkből áll. A vasárnapi mérkőzésen az elsőosztály újonca, a *Ferrum* lesz a *Bácska* ellenfele. A mérkőzés bizonyára érdekes és izgalmas lesz, miután a *Ferrum* az első meccsen, amelyet az elsőosztályban játszik, tisztes eredményt szeretne elérni. Nem ismerjük a csapatot, de ha ambícióval fogja végigküzdeni a kilencven perces valószínű, hogy nem éri majd nagy vere-

ség. Egy-két góles Bácska győzelem várható.

Sokkal izgalmasabbnak ígérkezik a vasárnapi program második meccse, amelyen az első forduló két vesztes csapata a *ZsAK* és a *SzAND* kerülnek össze. A *SzAND* most akarja kiközösíteni azt a csorbát, amit vasárnapi vereségével szenvedett és ha már pontokban nem is tudja behozni a veszteséget, gólaránnyal szeretné megjavítani helyzetét. Viszont a vasutasok minden erejüket összeszedik a mérkőzésre, amelyen legalább egy pontot szeretnének szerezni.

Mindkét mérkőzést a városi Sport-pályán játsszák le. Először a Bácska—*Ferrum* meccs kerül lebonyolításra negyedhárom órai kezdettel, utána pedig négy órai kezdettel a *SzAND* és a *ZsAK* csapatai állnak ki.

Teljesen nyílt a Hartmann-serleg döntőmérkőzésének kimenetele

A versenyt Odzsaci és Beeskerek között csütörtökön játszák le Palicson

A Hartmann-serlegmérkőzés döntője elé, amely csütörtökön kerül lebonyolításra, nagy várakozással tekintenek. Mind a két ellenfél kitűnő játékosokkal rendelkezik és így a meccs kimenetele teljesen nyitnak tekinthető. A döntőmérkőzést épp úgy megnyerheti Odzsaci, mint Beeskerek, talán Odzsacinak valamivel több az esélye a győzelemre, mint ellenfelének.

Ha az erőviszonyokat vesszük figyelembe, azok majdnem kiegyenlítik egymást. Négy-négy pont mind a két egyesületnek valószínű, három pont megszerzésére viszont körülbelül egyformák az esélyek. Bizonyos

nyosra vehető a beeskerekiek részéről Balás győzelmén Flaman ellen, Demkó kisasszony győzelmén Matheisz Lenke ellen, a Demkó—Demkó-pár győzelmén az odzsaci egyes páros ellen, míg a Demkó—Balás-pár győzelmén a Flaman—Bilek-pár ellen szintén valószínű, ám bár itt az erőviszonyok már körülbelül kiegyensúlyozottak és egyformák.

A mérkőzés a Hartmann-serleg-mérkőzések szabályzata szerint Palicson kerül lebonyolításra és csütörtökön délelőtt fél kilenckor, délután pedig három órakor kezdődik.

Oszijek—Szplit

A két város válogatottjának első találkozása

Oszijekről jelentik: Hétfőn délelőtt sürgöny érkezett az oszijekli alszövetséghez a szpliti alszövetségtől. Szplit felkéri Oszijek város válogatottját, hogy szombaton és vasárnap, szeptember 21. és 22-ikén két barátságos mérkőzést játszon Szplitben. Az oszijekli alszövetség még hétfőn este rendkívüli gyűlést tartott, amelyen úgy határoztak, hogy a kedvező ajánlatot elfogadják és a megjelölt napokra Szplitbe küldik Oszijek válogatott csapatát. Így tehát oszijek válogatott csapata szombaton és vasárnap szplit válogatottja ellen játszik Szplitben. E mérkőzés iránt Oszijeken rendkívül nagy az érdeklődés, mivel a két város válogatottjának ez a legelső találkozása, sőt még oszijekli és szpliti klubcsapatok sem játszottak egymás ellen. *Kniefer* alszövetségi kapitányt nyomban össze is állította a válogatott csapatot, amely valószínűleg csütörtökön elindul Oszijekről.

Oszijek válogatott csapata a következő játékosokból áll:

Konrad — Pintár, Fundalics — Lochner, Andusics, Dragovics (Szlávija) — Feld, Steirerer, Pichler, Bartovszki, Szivek (Hajduk), Pittinger, Majer és Fancevics (Gradjanski).

Az oszijekli válogatott jelenleg nagy erőt képvisel,

amit bizonyít a nemrég Noviszad ellen elért 4:0-as győzelem és remény van arra, hogy az oszijekiek jól megállják a helyüket Szplitben.

A noviszadi *Juda Makkabi* közgyűlése, Noviszadról jelentik: A noviszadi *Juda Makkabi* sportegyesület szeptember 29-ikén, vasárnap délelőtt kilenc órakor a zsidó hitközség nagytermében tartja meg ezévi tisztújító közgyűlését.

Műjépgyála Noviszadon. Noviszadról jelentik: Közledek a tél és a téli sportok gondjai. A noviszadi *Juda Makkabi* sportegyesület elhatározta, hogy a város könnyen megközelíthető helyén műjépgyálát építtet. A korcsolya pálya felépítése attól függ, akad-e elegendő számú jelentkező, akiknek hozzájárulásából akarják megvalósítani a noviszadi sportoló ifjuság régi óhaját, nyolevankét percen belül. Ennyi az egész.

Görög csapat vendégszereplése Noviszadon. Noviszadról jelentik: A szaloniki Makedonitok szombaton és vasárnap Noviszadon vendégszerepel. Szombaton a Radnicski, vasárnap pedig a NAK lesz az ellenfele.

MOKRIN

SK Delija—SK Szrbija (Vel.-Kikinda) 1:1 (0:0). Mindkét csapat szép összjátékot produkált. A második félédben a Szrbija szabadrugásból lött gólt, a Delija pedig kornerből ért el gólt Knezev II. révén.

FILM

A szubotica mozis új műsora

A Vihar után és a Generális a Városiban, a Két rózsza a Liffkában

Szerdán este mutatta be a szubotica Városi Mozi a *Vihar után* című filmet, amelyről az amerikai reklámapparátus általános mozgósítása folytán már sokat hallottunk és amelyet ilyen körülmények között még többet vártunk. A reklám tarka zenebonája abban a fortisszimóban, amelyben a *Sorell and son* körül viharzott fel, csak az igazán nagy és igazán sikerült filmeknek jár ki és mindjárt előjáróban meg kell állapítani, hogy ez a film nagy is, tartalmas is, sikerült is, tehát minden körülötte dúló dóbzót és nagyharangot meg lehet bocsájtani.

Régen nem láttunk filmet, amelynek szüzséjét ennyi szívvel és értelemmel csinálták volna meg. Maga a kiindulás fájdalmas aktualitásánál fogva is üstökön ragadja az érdeklődést. A háborúból visszatért és elhelyezkedni nem tudó ember kálváriáját rögzíti filmkockákra a *Vihar után*, azt a fájdalmas, megalázó és szinte krisztusian megható kálváriajárást, amelyet a becsülettel küzdő harcosok ezreinek kellett végigszelnie a béke beköszöntése után.

Sorell kapitány mellére közvetlenül a békekötés hírének megérkezése után tüzi fel parancsnoka a nagy vitézségi érmet. A harcos boldogan ül vonatra. Évek óta nem látott feleségéhez és kislányához siet, az első nagy fájdalom azonban már a régi lakás ajtajában földre sújtja. Feleségét éppen csomagolás közben találja. A nagyravágyó asszony elfogadja egyik gazdag udvarlója szerelmi ajánlatát és szemébe mondja *Sorell*nek, hogy elhagyja, mert az élet és a gazdagság örömeit kínálják neki, csupa olyan dolgot, amit a vagyontalan és állástalan ember nem rakhathat a lába elé.

A kapitány felesége távozása után elhatározza, hogy egész életét kislíra nevelésének fogja szentelni. Megkezdődik az állástkeresés vesszőfutása, sehol sem kap alkalmazást és egyre durvább munkát kénytelen vállalni, hogy fiának és magának a betevő falatot biztosíthassa. Végül is egy másik leszerelt frontharcos szállodájában kap másodportási alkalmazást. A kapitány keservesen él, de fiát a legelőkelőbb internátusban neveltet. Évek mulnak, a fiuból híres orvos lesz, aki-ben boldogsága és öröme telik az egyre jobban rokkánó kapitánynak. A fiu jó, szép, hálás és boldog szerelmes. Egyetlen keserősége, hogy nem segíthet édesapján, akinek szervezetét felőrölték az évek nehéz, fájdalmas küzdelmei. *Sorell*, amíg csak lehet, titkolja egyre jobban elhatalmasodó betegségét és amikor végleg leteríti a kór, néhány szerető jó ember körében bálványozott fia karjai között hal meg. Mint mondja: — boldogan.

Az apai szeretet és önfeláldozás megragadó épsza bontakozik ki a mesteri módon összeválogatott jelenetek során. Egyetlen felesleges felirat, egyetlen nélkülözhető figura, kép, vagy mozdulat nincsen a filmben, amely méltán nyerte meg az eztenző legjobb amerikai filmje számára felajánlott »kék szallagot.«

Sorell kapitány szerepében H. B. *Warner*, az ismert Krisztus-színész rikatja meg a gyöngébb idegzetű nézőket. *Pompás figurája*, legegyszerűsített művészi kelléktárral dolgozó filmszínész, akiről pompás mimikája és előklően finom mozgása egyaránt predestinál az élele mártíralakításokra. Partneri *Anna Nilsson*, *Nils Asther* és *Carmel Myers* ügyesen statisztálnak neki.

A Városi Mozi új műsorán kísérőfilm is szerepel. *Buster Keatonnak*, a kiténő komikusnak *Generális* című nagysikerű burleszkjét vetítik felújításképpen.

*

A Liffka csütörtök—vasárnapi új műsorát a *Két rózsza* című film tölti ki. A kedves, fordulatos és eleven mesésövésű vígjátékot *Róbert Land*, a fiatal gárda egyik legnagyobb reményese rendezte, aki különösen a könnyed tónusban tartott filmjátékok szerkezeti felépítésében mutatott kvalitásokat. A szórakoztató film női főszerepét *Lyane Haidt*, ez az elragadóan bájos és nagy játéktudású színésznő játssza. Partneri *Harry Halm* és *La Yana* kedvesek, ügyesek és pillanatra sem ejtik el az érdeklétség fonalát. A *Lyane Haidt*—*Harry Halm*—*La Yana* triász új filmje, amely egy népszerű dal nyomán készült, bizonyára nagyon fog tetszeni a szubotica publikumnak is.

(d. j.)

ABÁCSMEGYEI
NAPLÓ - RA
bármelyik naptól kezdve
lehet előfizetni s az
előfizető részestül a
könyvkedvezményekben

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

Paraszt-mintagazdaságok létesítéséről intézkedik a mezőgazdaság fejlesztéséről szóló új törvény

A törvény főbb intézkedései

Beogradból jelentik: Öfelsége Alekszandar király a földművelésügyi miniszter előterjesztésére és a minisztertanács elnökének meghallgatása után törvényt írt alá a mezőgazdaság fejlesztéséről. A törvény a mezőgazdasági élet minden ágára nézve részletes intézkedést tartalmaz. A főbb intézkedések a következők:

Propaganda

A nép körében kifejtendő propaganda céljából a járási mezőgazdasági előadó köteles március 1. és november 1. között minden évben legalább havonként egyszer, egyébként pedig kéthónaponként meglátogatni járásának összes községeit, hogy itt a néppel közvetlen érintkezésbe lépjen, megtekintse földjeiket, házaikat, kertjeiket, stb. s hogy tudomást vegyen szükségleteikről és tanácsokkal szolgáljon. A járás bejárása céljából a fősolgabíró köteles a járási mezőgazdasági előadó javaslatát meghallgatni és elrendelni, hogy milyen sorrendben fog minden egyes község az illető előadónak előfogadotkat rendelkezésére bocsátani az utazás céljaira.

A járási mezőgazdasági bizottság elhatározhatja, hogy a járási mezőgazdasági alapokból hátsólvat, vagy — ahol az utak jók — más közlekedési eszközt szerezzen be. A járási mezőgazdasági előadó köteles azt igénybevenni és az utazási átalányból fenntartani, amely a helyi igazgatásról szóló törvény 103. szakasza értelmében lesz megállapítandó.

Paraszt-mintagazdaságok

Mintagazdának elsősorban az a mezőgazda tekintendő, akinek saját parasztagazdasága van és aki az alsó- vagy középfokú mezőgazdasági iskolát sikeresen elvégezte. Csakis az ilyenek hiányában tekinthetők mintagazdának jó hírnévnek örvendő, haladást szerető gazdák, akik főleg a szövetkezeti mozgalomban kitűnnek.

A mintagazdák birtokait a járási mezőgazdasági előadóval együttesen olyan alapon fogják berendezni, amely az illető vidék viszonyai szerint a lehető legjobb gazdasági eredményt biztosítja. A mintagazdának elsőbbségi joguk van a nép között propaganda céljából szétosztandó könyvekre, folyóiratokra, tenyészállatokra, magvakra, műtrágyára, gépekre, faültvényekre, a káros befolyások elleni védelmi eszközökre, stb., amelyeket a mintagazdák valamivel kedvezőbb feltételek mellett szerezhetnek be, mint amilyen feltételekkel ezeket a tárgyakat szövetkezeti intézményeik és a hatóságok után a többi gazda kapja.

Az esetben, ha a mintagazdaságokban nem mutatkozna kellő eredmény, úgy, amint ezt a törvény 13. szakasza előírja, a földművelésügyi miniszternek joga van a járási mezőgazdasági bizottság határozata értelmében és főispán javaslatára járási szakoktatók kiküldését elrendelni, akik a járási mezőgazdasági előadóval az illető birtokon paraszt-mintagazdaságot fog berendezni. Ez esetben a járási mezőgazdasági előadónak joga van gazdálkodni a birtokon minden különösebb szubvenció nélkül a saját számlájára és a saját hasznára, a talaj- és éghajlati viszonyok és gazdasági lehetőségek szerint, úgyhogy a többi gazdák követhetik példáját úgy a művelés, a munkálás módszerei tekintetében, mint az állattenyésztés terén.

Ez a munka azonban nem vonhatja el a járási mezőgazdasági előadót egyéb rendes munkakörétől, amelyet a helyi igazgatásról szóló törvény 28., 29. és 49. szakaszai elrendelnek. Épígy nem csorbíthatja a járási mintagazdaságok használata a főcél, amelyet e törvény 11. szakasza ír elő.

A járási mintagazdaságok, valamint a járási mezőgazdasági előadóknak kihasználás céljából kiadott elsőrangú parasztagazdaságok berendezése és vezetése tekintetében a miniszter közelebbi rendelkezéseket fog kiadni, utasítással együtt.

Téli és egyéb tanfolyamok

A járási mezőgazdasági előadó — a községi mezőgazdasági bizottságokkal való előzetes megállapodás

után és a járási fősolgabíró jóváhagyása mellett — köteles minden évben tanfolyamot tartani a községben a növényi és állati termelés tudnivalóiról. Ezek a tanfolyamok hat héttől négy hónapig tarthatnak. A tanfolyamokon a járási fősolgabíró részéről az egészségügyi, állategészségügyi és erdészeti előadók, továbbá a közeli mezőgazdasági iskolák tanítói vesznek részt. Ezek a tanfolyamok kiterjeszthetők a nem szoros értelemben vett mezőgazdasági tárgyakra is, amelyek az általános művelődés és a községi élet megjavítása szempontjából szükségesek.

Az általános mezőgazdasági tanfolyamokon kívül szükség szerint rendezhetők rövid tanfolyamok a nép számára a gyümölcs- és szőlőoltás, a kártelen rovarok ellen való védekezés, vaj- és sajtermelés, szilva-

szalás, komlófeldolgozás és egyéb téren való oktatása céljából. Ecéliből a szükség szerint vándortanítókat, gazdasági és egyéb szakértőket osztanak be az egyes járásokhoz, akiket a mezőgazdasági minisztérium fog kiküldeni.

Külön tanfolyamok tartandók a női házimunkákra és pedig lehetőség szerint az elemi iskolák tanfolyamaival kapcsolatosan. Ahol a helyi viszonyok megengedik vándortanfolyamok, főleg háziipari tanfolyamok (bejáró növendékekkel) is tarthatók.

A mezőgazdasági miniszter külön fog intézkedni a tanítás módjáról, valamint a költségek fedezetéről. Minden egyes esetben, ahol az ilyen tanfolyamok részére az elemi iskolák helyiségei felhasználhatók, az előadások ezekben a termekben tartandók, feltéve, hogy a rendes tanítás menetét nem akadályozzák. A termeket ingyen kell átengedni. A szolgazemélyzet, tüzelőanyag és világítás költségeit az illető község viseli.

A törvény a továbbiakban a földművelési intézményekkel és a tudományos mezőgazdasági intézetekkel való együttműködésről, a szövetkezeti intézményekről, a növénytermelés fejlesztéséről, mezőgazdasági kiállítások rendezéséről és szubvencionálásáról, állat és növénydíjazások rendezéséről a mezőgazdasági biztosításról a talajnevelésről, az állattenyésztés fejlesztéséről és az állatok biztosításának módszereiről tartalmaz intézkedéseket.

Az export szezon nagyon drága hitelekkel dolgozik

Csak a reparációs kérdés elintézése után várható enyhülés a jugoszláv pénzpiacra

Beogradból jelentik: A nemzetközi pénzpiacra eddig még sohasem tapasztalt feszültség uralkodik. Ezt a feszültséget a jugoszláv pénzpiacra egyelőre még nem lehet észrevenni, azonban minden kétséget kizáróan meg lehet állapítani, hogy nemcsak Jugoszláviára nézve hanem az összes kölcsönkereső közép-európai államokra nézve meglehetősen megszorultak a hitelforrások. A Snowden angol pénzügyminiszter kijelentése után befejezett ténynek kell tekinteni, hogy Anglia egyelőre nem akar semmiféle kölcsönt adni és a londoni pénzpiac egyelőre a hitelkeresők részére zárt piac marad. Ezzel szemben nagyon örvendetes jelenségek kell tekinteni, hogy

a francia tőke az utóbbi időben mindig nagyobb és nagyobb érdeklődést tanúsít a jugoszláv pénzpiac iránt.

Vannak azonkívül olyan jelenségek is, hogy Németország a reparációs kérdés eldöntése után, valamint bizonyos háborúelötti adósságok rendezése után a jugoszláv gazdasági életben mindig nagyobb és nagyobb szerephez akar majd jutni.

A hágai tárgyalások a nagyhatalmak erőviszonyainak újabb eltolódást eredményeztek, aminek előreláthatólag politikai téren is mutatkozni fognak a hatással. Franciaország, Olaszország és Japán egy fron-

ton harcolnak Anglia ellen és Németország minden előjel szerint szintén ehhez a kontinentális blokkhoz áll közelebb.

Az is lehetséges, hogy a legközelebbi jövőben Németország, Olaszország és Franciaország a Balkánon nem mint versenytársak, hanem mint együttműködő részvénytársaság fognak megjelenni.

Mindezeknek a momentumoknak azonban eddig még semmi jelentőségük sem volt a jugoszláv gazdasági életre. Jugoszláviában már évek óta súlyos hitel krízis uralkodik. Pénz van bőven, de hitel mégis nagyon nehezen lehet igénybe venni.

egyedül a Narodna Banka ad hat százalékos hitelt, különben a kamatláb az országban még mindig tizenkét százaléknál kezdődik.

A szeczonhitelek a jelen pillanatban 18% körül mozognak és vannak az országban olyan kölcsönök is, ahol a 30%-os kamat sem ritka.

A jugoszláv pénzpiacra a közeljövőben nagyobb arányú változások nem várhatók. Ha az export-szezon beváltja a hozzáfűzött reményeket és sikerül majd a reparációs kérdésben eredményeket elérni, akkor számítani lehet arra, hogy a hitelviszonyok meg fognak javulni.

A földművelésügyi minisztérium legújabb termésjelentése

A minisztérium öt csoportba osztja a terméseredményeket

A földművelésügyi minisztérium most tette közzé legújabb hivatalos termésjelentését. E jelentés szerint a minisztérium közlegi az ország minden részében felbecsülték a terméseredményeket és a jelentés azokat számokkal osztályozta és pedig 5-ös számmal azokat az eredményeket, amelyek kitűnőknek minősíthetők 4-es számmal, azokat az eredményeket, amelyek igen jó, 3-as számmal, azokat, amelyek közepesek, 2-es számmal, amelyek gyengék és 1-es számmal, amelyek rosszak.

Tengeri: 5 a valjevói, moravai, racsai, sarajevói és uzsicei tartományokban, 4 a bácskai, bihácsi, bitolji, vrbászi, koszovói, kruseváci, ljubljani, maribori, mosztári, dunamenti, drinamenti, travnikai, tengerparti, tuz-

lai, sumadijai, beogradi, spliti és timoki tartományokban. A többi tartományokban a termés eredménye 3-sal osztályozható.

Buza, árpa, rozs és zab már le van aratva és keltt csépelve, míg a hegyi vidékeken a cséplés a becslés eszközlésekor még folyamatban volt. Az aratás-előtti esőzések kedvezően befolyásolták a gabonanevelés minőségét.

Köles és tatárka magvak: az egész országban átlag 3-4 minősítésnek felel meg.

Rizs: az egész állam területén az átlagos eredmény 4-es.

Bab, borsó és lenese: Legnagyobb részt már le van aratva és ott, ahol még lábon áll, mindenütt mennyisé-

gileg és minőségileg kitünő eredményeket ígér.

Burgonya: A korai burgonya már nagyrészt ki van szedve a földből. A nagy hőség miatt az eredmény valamivel rosszabb, mint remélni lehetett. A késői burgonya kaszálás most van folyamatban és minden tekintetben kedvező eredménnyel kecsegtet.

Répa: Az egész országban átlagos termés megfelel a 4-es megjelölésnek. Sárgarépa átlagosan 4, cukorrépa 5 a raicsai tartományban, míg a nisi, szarajevói, dunamenti, bácskai, morávváljévi, travniki, tuzlai, beogradi, vrbászi és drinamenti tartományokban 4, a többi tartományokban 3.

Lén: Az egész országban igen jó eredményt hozott. **Kender:** A szedés a becsles alkalmával épp folyamatban volt. Igen jó eredményt várnak.

Dohány: Az átlagos eredmény 4-es megjelölésnek felel meg. A szedés és kiválasztása most van folyamatban. Észak- és Délserbiában a dohányművelés az időjárás miatt meglehetősen szenvedett.

Kömélő: A termés igen jó, ellenben a rendkívül alacsony árak miatt a beültetett területnek egyharmadától nem is szedték le a kömélőt.

Mak (ópiam számára): Az aratás be van fejezve. A termés közepes, mert a télen több mákvetvényt elpusztult.

Küposzta, hagyma és paradicsom: Az eredmény igen jó. Az utóbbi esőségek erősen megzavarták a minőséget. Hasonló a termés a többi kerti veteményeknél is.

Szőlő: 4 a mosztári, spliti, dunamenti és a moravai tartományokban, 2 a raicsai és 3 a többi tartományokban.

Szilva: 4 a vrbászi, ljubljani és timoki tartományokban, 3 a valjevói, tuzlai, maribori, vranjai, zagrebi, zetai, bitolji, drinai és mosztári és 2 a többi tartományokban.

Alma: 5 a raicsai, 4 a valjevói és timoki, 2-es a dubrovnikai, dunamenti, moravai, sumadijai, beogradi és bácskai tartományokban és 3 a többi tartományokban.

Körte: 5 a raicsai, 4 a bitolji, valjevói és timoki, 2 a beogradi, sumadijai, moravai és dunamenti és 3 a többi tartományban.

Dió: 4 a bitolji és vranjai, 3 a bregalnici, nisi, spliti, mosztári, zetai és dubrovnikai, 2 a travniki, koszovói, szeremi, tengerparti, drinamenti, zagrebi, tuzlai, ljubljani, raicsai, timoki és beogradi, 1 a többi tartományban.

Olajfa: 4 a dubrovnikai és zetai, 3 a spliti és mosztári és 2 a tengerparti tartományban.

Lezelők, mezők és heretöldek: átlagosan az egész országban 4.

Bérbe akarják adni a jugoszláv államvasutakat

Tárgyalások a Beograd—spliti vasutvonal kiépítéséről

Beogradból jelentik: A jugoszláv gazdasági életnek egyik legfőbb pontja az egész vasutkérdés megreformálása. A jugoszláv vasutkérdés nagy fontosságát a külföld is felismerte, mert most már egymásután érkeznek a vasutügyi miniszteriumhoz egyes nagy külföldi cégek ajánlatai, amelyek a jugoszláv vasutakat bérbe szeretnék venni.

A kormányhoz az elmúlt napokban egy belga-svájc bankcsoport nyújtott be ajánlatot, amely szerint a csoport hajlandó lenne a jugoszláv vasutakat hetven évre bérbe venni.

Ez a svájci pénzcsoport egy nagy részvénytársaságot alakítana, amelyben a jugoszláv állam is nagy mértékben érdekelne lenne. A jugoszláv államvasutak évente egymillió dinár deficitet mutatnak ki, viszont ez a társaság hajlandó volna az államnak egyszerűsített-korra hét millió dinárt a bérösszeg fejében azonnal ki fizetni. A társaság azonkívül kötelezné magát a bérleti szerződés alatt arra is, hogy nagyarányú beruházásokat eszközöljön, új gazdaságilag jelentős vonalakat nyisson meg, valamint arra is kötelezné magát, hogy egyelőre a vasuti tarifát nem emelje és az államnak nagyarányú beleszólást engedje a vasutügyek kezelésébe. A társaság még arra is hajlandónak mutatkozik, hogy az állami hajóparkot is saját kezelésébe vegye.

A társaság által benyújtott tervezetet nagyon beható tárgyalások alá vették, azonban még mindig nem lehet megítélni, hogy ezek a tárgyalások sikerré fognak-e vezetni vagy sem.

Már néhány évvel ezelőtt a fenti ajánlathoz hasonló ajánlatot tett egy angol-amerikai pénzcsoport,

amely mögött nagyon előkelő jugoszláv-délamerikai pénzcsoportok állottak. Ez az angol-amerikai pénzcsoport hajlandónak mutatkozott arra is, hogy kiépítse a Beograd—Szarajevó—spliti vasutvonalat. Ennek a vasutvonalnak a kiépítése különféle politikai okok miatt elmaradt. Ma ezt a tervet ismét felzárkózott hozták és bár a pénzcsoportban bizonyos változások történtek, mégis a pénzcsoport hajlandó ugyanazt a vasutvonalat kiépíteni.

Az angol-amerikai csoport felfogása szerint Jugoszláviának az fekszik a legközelebbi érdekében, hogy a spliti kikötőt építse ki a legjobban. Jugoszlávia szerintük még nem engedheti meg magának azt a luxust, hogy több kikötőhöz építsen vasutvonalakat, mert gazdaságilag még nagyon gyenge állam.

Szépít geográfiailag is nagyon kedvezően fekszik. A spliti kikötőnek Zagreb felé meg van már a vasuti összeköttetése, és a városnak meg van a nagy fejlődési lehetősége.

Az adalati forgalom fejlesztésénél nem lehetnek számításba keltetve lokális érdekek. Splitnek nagy kereskedelmi kikötővé való kiépítését csak akkor lehet megvalósítani, ha meg lesz Beogradnál a megfelelő vasuti összeköttetése. Az angol-amerikai csoport olyan messze megy el az ajánlatánál, hogy még arra is hajlandó volna, hogy a Split—beogradi vasutat már villanyerőre építene ki.

Egyébként kormánykörökben nagyon sokat foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy a boszniai és a szlovéniai vasutvonalat elektrifikálják. Ezekben az ország-részekben az elektrifikálást a nagy vasuti pályamellékések teszik szükségessé.

Csütörtökön tartják meg Noviszadon a szerb mezőgazdasági egyesületek kongresszusát

A szövetségi főszevetség jelentése

Noviszadról jelentik: A noviszadi szerb mezőgazdasági egyesületek főszevetsége, mint már jelentettük, szeptember 19-ikén, csütörtökön Noviszadon rendkívül közgyűlést tart és ez alkalommal megtartják a prékói mezőgazdasági egyesületek kongresszusát is, amelyen a mezőgazdaság fellendítése érdekében igen fontos határozatokat fognak hozni. A főszevetség vezetősége most készült el az eddigi működéséről szóló jelentéssel, amelyet a közgyűlés elé fognak terjeszteni.

Amint ismeretes, a vajdasági és szerémségi mezőgazdasági egyesületek tavaly június 28-ikán elszakadtak a beogradi főszevetségtől és a régi zagrebi főszevetség felújításával noviszadi székhelyvel megalkították a szerb mezőgazdasági egyesületek főszevetségét. Amint a jelentésből kitűnik, a prékói mezőgazdasági egyesületek elszakadásának a fő oka az volt, hogy a túlterhelt beogradi főszevetség nem volt abban a helyzetben, hogy elég gondot fordítson a prékói mezőgazdasági egyesületekre, miért is ezek igen sok anyagi kárt szenvedtek, másrészt pedig a főszevetségben állandó nézeteltérések voltak, úgy hogy a tagságukba tartozó egyesületek ügyeit teljesen elhanyagolták. Amikor a beogradi főszevetségben az ellentétek elérték a kúlnációt, a prékói egyesületek érdekeik megvédése miatt elhatározták, hogy elszakadnak a beogradi főszevetségtől és megalkították a noviszadi főszevetséget. A főszevetség vezetősége ma

küldetésének elején nagy gondot fordított arra, hogy az egyesületi eszme minél jobban terjedjen és hogy egyesületeinek minél nagyobb anyagi és erkölcsi hasznot nyújtson. A noviszadi főszevetséget 44 mezőgazdasági egyesület alakította meg és később még újabb 175 mezőgazdasági egyesület csatlakozott a főszevetséghez, amely 12 új egyesületet alapított, úgy hogy a főszevetség kebelében jelenleg 231 mezőgazdasági egyesület tartozik.

A főszevetség nagy gondot fordított a tejszevetségek létesítésére és rövid pár hónap alatt Sulymán, Mangyolosban és Mitrovicán alapított modern tejszevetségeket. A főszevetség ellenőrei az elmúlt évben 183 mezőgazdasági egyesület működését vizsgálták felül, amely alkalommal az egyesületek vezetőinek megadták a szükséges utasításokat a sikeres működés érdekében és a főszevetség ellenőrei minden egyesület működését a legnagyobb rendben találták. Hogy a tagok minél behatóbban legyenek informálva mindazokról az eseményekről, amelyek a mezőgazdaság fellendítésére vonatkoznak, a főszevetség *Szepszki Zadruga* cím alatt havi folyóiratot indított, amely 2.500 példányban jelenik meg. A főszevetségnek fenntartása óta nagy anyagi nehézségeket kellett leküzdeni, hogy a kebelébe tartozó egyesületek szükségletét kielégítse. A főszevetségnél ezévi június 30-ikán takarékbetét címén 1.012.280, helyőrszámlára 2.900.325 di-

nár volt elhelyezve. Az utóbbi időben a folyószámla-betétek nagyban megapadtak és ennek az oka a nagy pénzügyi válság. A mezőgazdasági egyesületek, amelyek a normális körülmények között pénzüket a főszevetségnél helyezték el, az utóbbi időben elhelyett kölcsönöket kérték a főszevetségtől, amely, ha nehezen is, de mégis minden esetben segítségére volt tagjainak és ezévi június 30-ig összesen 8.393.562 dináros kölcsönt nyújtott a kebelébe tartozó mezőgazdasági egyesületeknek 12 százalékos kamat mellett. A főszevetség ezenkívül még nagymennyiségű fát, vetőmagot és műtrágyát szerzett be olcsó áron az egyesületek számára. Nem egészen egy év leforgása alatt a főszevetség három millió dinár értékű műtrágyát, 290.000 dinár értékű mezőgazdasági eszközöket, 900.000 dinár értékű burgonyát, 103.000 dinár értékű borot, 32.000 dinár értékű korpát, 95.000 dinár értékű szénát és 44.000 dinár értékű tüzelőfát szerzett be tagjai részére.

A főszevetség, hogy tagjai érdekeit minél jobban megvédhesse, a jövő évben járási gabonaevesüleleteket fog létesíteni, amelyek a mezőgazdasági egyesületek tagjaitól a learatott gabonát maximális áron átveszik és a gabonára előre nagyobb kölcsönöket fogják nyújtani.

A főszevetség kebelébe tartozó egyesületek tagjai összesen 66.812 hektársztrilis hold területű szántóföldön dolgoznak és eszerint egy egyesületre átlag 403 hold esik és ennek a birtoknak összértéke egymilliórd tizenkétmillió dinárt tesz ki.

BELFÖLD

Beograd város csatornázása. Beogradból jelentik: Beograd város csatornázása nagyon gyengén halad előre. A beogradi községtanács a csatornázás érdekében igen nagy erőfeszítéseket tesz, azonban a csatornázás mégis nagyon kis eredményeket tud csak felmutatni. A beogradi csatornázás hiányainak az oka abban keresendő, hogy a csatornázás nincs még kötelezőleg bevezetve. 1910-ben megjelent ugyan a városi tanácsnak egy rendelkezése, amely a csatornázást kötelezővé akarta tenni, azonban ezt a rendeletet nem hajtották végre. Ennek a következménye azután az, hogy 5510 ház közül mindössze 3500 ház van még csatornázva, vagyis még 2101 ház csatornázás nélkül van. A községtanács hosszú tanácskozás után végre elhatározta, hogy a házak csatornázását kötelezően keresztülvizsi. A munkát végrehajtását koncesszióhoz akarják kötni. A tervezet értelmében a város teljes csatornázását három éven belül kellene elvégezni.

A Beograd—zemuni hidra tizenkét ajánlatot adtak be. Beogradból jelentik: Augusztus 10-ikén lejárt a Beograd—zemuni hid árlejtése, amely alkalommal tizenkét ajánlat érkezett be. Az ajánlatok között két bel-földi cég ajánlata szerepel, de vannak francia és német ajánlatok is. Az ajánlatok nagyrésze német cégek, amelyek a munkát reparációs számlára végzik el és a hid földmunkáit hajlandók lennének tizenöt évre hitelezni. A felajánlott árak 10 és 12 millió marka között mozognak. A miniszteriumban egy öttagú bizottság foglalkozik az ajánlatok felülbíráásával. A miniszter, amint értesülünk, a munkálatokat még ebben az esztendőben ki akarja adni. A hidat két év alatt kellene elkészíteni.

Bor- és gyümölcskifállítás Iregen. Noviszadról jelentik: Iregen október 6-ikán bor-, gyümölcs- és szőlővesszők kiállítása lesz, délután pedig a szerémi szőlőtermelő gazdák kongresszus tartanak.

A noviszadi kamara az ipar fejlesztéséért. Noviszadról jelentik: Az ország gazdasági körei ezévi május 26-ikán és 27-ikén Noviszadon megtartott értekezleten kimondták, hogy a gyáripár és a kisipar fejlesztésére intézkedni kell létesíteni, amely hivatalos volna a gyáripár és kisipar helyzetét állandóan figyelemmel kísérni és ellenőrizni. A noviszadi kereskedelmi, gyáripári és iparkamara a gazdasági konferencia határozatából kifolyólag ilyenirányu beadvánnyal kíván a kormányhoz fordulni és ezt megelőzőleg írásbeli körkérdést intéz az összes gazdasági tényezőkhöz. A válaszok beérkezése után a kamara elkészíti beadványát.

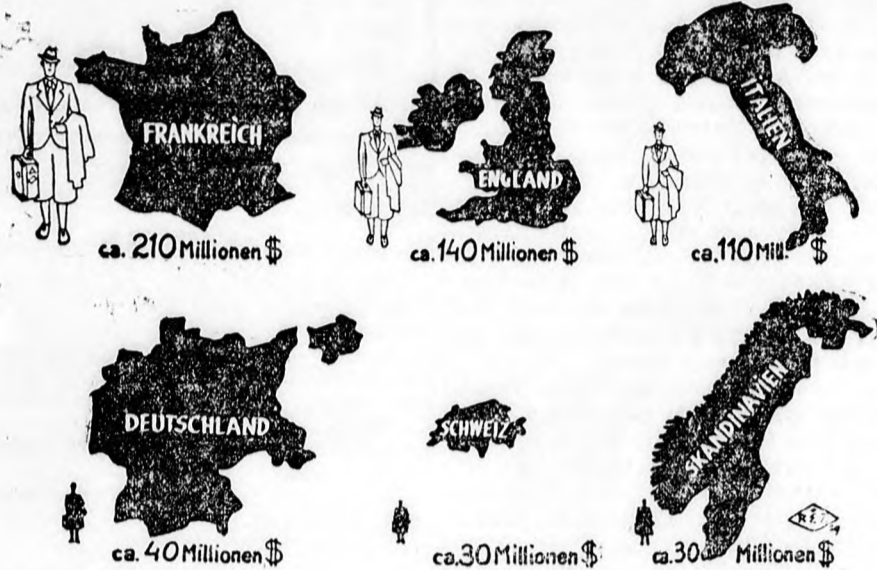
Árlejtések. Noviszadról jelentik: A szubotical vasutigazgatóság szeptember 23-ikára 2000 szurokfáklya szállítására árlejtést hirdet. — A vrsaci műszaki székció a kovini elmevgyóintézet épületére emelendő újabb emelet építési munkálataira szeptember 25-ikére árlejtést hirdet. Előirányzott összeg 287.750.69 dinár. — A zemuni vakok intézete 1930 március 31-ikéig történő kenyér és husszállításra szeptember 28-ikán árlejtést tart. — A szubotical Tiszahadosztály mérnöki osztálya szeptember 30-ikán kintja a kikindai katonai épületek javítási munkálatait. Előirányzott összeg 36.580 dinár. — Szeptember 30-ikán délelőtt tizenegy órakor a bel-erkevi vasuti állomás helyiségében árlejtés lesz a vasut tulajdonában lévő és az állomás közelében lévő különböző földterületekre. A bérleti idő egy évre terjed. — A szarajevói posta és táviratigazgatóság szeptember 30-ikán 400 méter tengeri kábel vásárol. — Október 7-ikén a beogradi Dunahadosztály nagybomménységű bus szállítására árlejtést tart.

Mennyi pénzt hagynak az amerikaiak Európában?

A pénz kivándorlása és visszavándorlása

Az európai kultúra egyik legvégzetesebb memóriája: a kivándorló pénz. Nap-nap után jelennek meg cikkek az európai sajtóban, számokkal és rideg, de elképesztő statisztikai adatokkal mutatva be azt az igazságot, hogy a pénz kivándorol Európából, hogy Európa Amerika karmai közé kerül s máris megün-

rott tőkének. Európa országainak ma Amerikára való tekintettel egyetemes érdekük az idegenforgalom növelése. Nem lehet beszélni — sajnós — arról, hogy a szürke fantáziájú és nagyrészt kulturálatlan amerikai polgár érdeklődése milyen irányt ad az európai kultúra fej-

Az amerikai utasok körülbelül hat-hétszáz millió dollárt költenek el évente Európában. A legtöbb pénzt a képen látható államokban hagyják az amerikaiak.

dult Európa gyarmatosításának történelmi folyamata. A tőke természetéből következik, hogy az amerikai nagy értéktömeg felszippantja az európai tőkét, amely háborus kalandjából ma sem tért még magához s a melynek nincs is kiltása, hogy egy közeli nivellálódás révén helyreállítsa az európai egyensúlyt. Európa sokféle harcot vív, — de az európai tőkének Amerikával kell megvívnia élet-halál harcát. Más lapra tartozik, hogy ezt a harcot a világ gazdasági helyzet mai állása szerint már is eldöntöttnek lehet tekinteni — természetesen Amerika javára. Hogy ez a prognózis pesszimiztikus-e s hogy hol tér el a valóság vonalától, nem lehet eldönteni, annyi azonban bizonyos, hogy még egy kontinentális háború és Európa menthetetlenül Amerika gyarmatává süllyed. Amerika Európába hatalmas tőkéként csak jelentéktelen morzsáit szórja el. Ame ikának Európa felé nincs komoly gazdasági érdeklődése, — ami pénzt hoz be Európába, ugyszólván csakis »intellektuális uton« teszi. Európa kuriózumai és kulturája voazzák az amerikai polgárt. Amerikától csak az idegenforgalom keresztül várhatjuk vissza egy kis töredékét a kivándor-

lódésének. A helyzet az, hogy ezzel a kompromisszummal minden vonalon le kell számolnia Európának. Nagyon egészséges lenne az amerikai idegenforgalom számára egy nemzetközi szervezetet fölláttítani, amelynek feladata lenne megvizsgálni azokat a jelenségeket, amelyek az idegenforgalommal szorosan összefüggnek és feldolgozni a tapasztalatokat. Például az ide mellékelt képünkön látható, hogy Anglia mellett Franciaországban és Olaszországban van a legnagyobb amerikai forgalma. Annak idején az összes államok közül Franciaország adta a legalacsonyabb áron az amerikaiak részére a vizumot, ekkor jött az élelmes Olaszország és egészen eltörölte a vizumkényszert az amerikaiak részére. Természetesen hatalmasan fellendült Olaszország idegenforgalma. De csak egy rövid időre. Mert Franciaország idejében észbe kapott és leszállította tíz dollárra az amerikai vizum árát. — ez ugyan még önmagában véve nem lett volna elég ahhoz, hogy az amerikaiak visszatérjenek Franciaországhoz, ehhez hozzájárult az is, hogy a demokráciához szokott amerikaiak sehogysém izlett Mussolini fasizta Olaszországa.

minél igazságosabban elosztani, a szubotcai vasut-igazgatóság a beogradi vasuti vezérigazgatóság hozzájárulásával az őszi kiviteli szezon idejére egészen kivételes módon szándékozik eszközölni a vasuti kocsi elosztását a felek között, amennyiben az az őszi szezon alatt különösen megterhelt állomásokon szükségessé válik. A vagonelosztásnak új módja abban állana, hogy ez állomások főnökei egy termelőkből, kereskedőkből (exportőrökből) és a gyárosokból alakult bizottságnak becsátának rendelkezésére a vasut kocsikat, amely azután a szállítandó áru fontosságát, többé vagy kevésbé gyors továbbításának szükségességét véve figyelembe, osztaná el azokat a felek között, tekintet nélkül a kocsi rendelési könyvből való bejegyzés sorrendjére.

Kérjük tagjainkat, valamint a felsőbbécskal testvéregyesületeket, hogy sziveskedjenek a »Lloyd« titkárl hivatalát sürgősen értesíteni, mely állomásokon tartják kívánatosnak, illetve szükségesnek ezeknek a bizottságoknak megalakítását, a testvéregyesületeket pedig egyben arra is, hogy ezeknek a bizottságoknak mikénti összeállítására tegyenek megfelelő javaslatokat, hogy mindezek alapján a vasut igazgatóságnak módjában álljon a megfelelő intézkedéseket fogantositani.

A kereskedelmi tanoncok szakoktatása. Illetékes helyen sikerült kieszközölni, hogy a folyó tanévvel kezdve a kereskedelmi tanoncok az iparostanoncoktól elkülönítve részeseüljenek oktatásban, amint ez a múltban is történt és az oktatás eredményessége érdekében kívánatos is. Sikerült elérni azt is, hogy csak egy hétköznapon legyen tanítás és pedig szerdán délután 3—6-ig, azonkívül vasárnap délelőtt 8—11-ig. A tanítás folyó évi október hó 1-ével kezdődik és a tanoncok oktatásáról elsőrangú szakferfiak fognak gondoskodni. Kérjük az érdekelteket, hogy szigoruan ügyeljenek arra, hogy tanoncaik az iskolát szorgalmasan látogassák, mert hiszen nekik is érdeklükben áll, hogy képzett és iskolázott személyzet álljon rendelkezésükre.

Kié a noviszádi Duna-kikötő?

A Dunagőzhajózási társaság noviszádi hajóállomása az új védőtöltés tengelyébe került

Noviszadról jelentik: A szabadalmazott császári és királyi Dunagőzhajózási társaság 1853 elején kérvénylő fordult a városhoz, hogy a már meglévő dunai kikötő állomása területének kibővítésére a város engedjen át méltányosan megszabadandó árért további 756 □ öl területet.

Az 1853. évi április 14-iki városi közgyűlés, amelyen Polzovics Gábor, akkori polgármester elnökölt, tárgyalta a Dunagőzhajózási társaság ügyét és helyt adott a Dunagőzhajózási társaság kérelmének és »örök időkre« átengedte a kért 756 □ öl területet, öelként két forintért, vagyis az egész területet 1512 forintért, amely összeg ellenében a 756 □ öl terület örökön a Dunagőzhajózási társaság tulajdonába megy át. A közgyűlés kötelezte a hajóstársaságot, hogy nyolc nap alatt a közgyűlési határozat jóváhagyása után fizesse le a vételi összeget. Ugyanez a közgyűlési határozat 75 öl portóösszeságot engedett át díjtalanul a hajóstársaság kikötője számára, egyben a hajóállomáshoz vezető ut építéséhez öt öl szélességben egy utvonalat jelölt ki, amelyet ingyenesen engedett át és amelynek fejében a hajóstársaság kötelezte magát az ugynevezett négykrajcáros töltéshez vezető uttal kapcsolatos védőtöltést kitépíteni. Ellenben ennek a töltésnek és utnak a jókarbantartásáról a város volt kénytelen gondoskodni. A hajóstársaság jogosítva volt az átengedett 756 □ öl területen a kocsiforgalmat és az átvonulást korlátozni, esetleg megtiltani és csak gyalogjáróknak volt köteles erre engedélyt adni. A közgyűlési határozatot 1853 április huszadikán a »Szerb-bánati helytartóság Temesvárott« jóváhagyta és ennek alapján létrejött a hajóstársaság és a város között a szerződés, amelyet a hajóstársaság megbízottai és a város 1853 június harminadikán írt alá. A hajóstársaság Bécsben írta alá a szerződést és annak megtörténtét dr. Mayerhofer császári és királyi közjegyző Bécsben igazolta. A város részéről a szerződést Polzovics Gábor, polgármester és tizenhat városi bizottsági tag írta alá és végül maga a Szerb-bánati helytartóság nevében, ugyanazon év szeptember huszonnyolcadikán Coronini altábornagy vezető rá a jóváhagyási záradékot.

Az új államalakulat után a Dunagőzhajózási társaság kikötője, a békeszerződés alapján, az állami hajózási tulajdonába ment át és azóta a D. D. S. G. csak mint albérlő használja az állami hajózási kikötőjét.

A Noviszad—petrovadani áramentesítő társulat most készül új védőtöltést építeni és szükségessé vált a dunai rakpart jelentékeny felemelése is. Ezen a területen van a hajózási kikötő és érdekes jogi vita tárgyat képezi most vajjon a D. D. S. G., amely nem mondott le Duna-parti tulajdon jogáról, köteles-e túrni a rakpart felemelésével járó költségeket, miután ezáltal az épületek felemelése is szükségessé válik, sőt a mai dunaparti hajóállomás épülete a védőtöltés tengelyébe kerül és esetleg a kikötőt máshová kell áthelyezni.

Ezzel a kérdéssel foglalkozik most a noviszádi városi tanács és a kérdés eldöntésénél a békeszerződés rendelkezései lesznek mérvadók.

MI UJSÁG A LLOYDBAN?

A szuboti Lloyd közleményei — Rovatvezető: Pavlovics Milos dr. titkár

Tisztelgés a bácskai tartomány új főispánjánál

Jovanovics K. Milorad, a bácskai tartomány új főispánja, múlt vasárnap fogadta a szubotcai Kereskedők és Gyárosok Egyesülete (LLOYD) és a Felsőbácskai Gyárosok Szövetsége tisztelő küldöttségeit. Az előbbi dr. Manojlovics Vladislav volt bácskai főispán, királyi közjegyző, az egyesület elnöke, az utóbbit ugyancsak annak elnöke: Manojlovics Dusan, Szubotica város volt főispánja vezette.

Dr. Manojlovics Vladislav, a Lloyd főnöke, esetele az a nehéz helyzetet, amelyben kereskedők és gyárosaink az általános gazdasági és pénzügyi krízis folytán vannak és különösen felhívta a főispán figyelmét, hogy mennyire fokozzák a helyzetnek egyébként is súlyos voltát a nagy adóterhek és az a körülmény, hogy — sajnós — még mindig senki sem tudja, hogy tulajdonképpen hogyan áll adója tekintetében. Kérte, hogy tőle telhetőleg nyújtson segítséget elsősorban ott, ahol az kizárólag tőle függ.

Manojlovics Dusan a Felsőbácskai Gyárosok Szövetsége nevében ugyancsak utalt azokra a nehézségekre, amelyekkel a gyáriparnak a mai nyomasztó viszonyok mellett meg kell küzdenie s kifejezte azt a reményét, hogy a főispán, akit mint kiváló adminisztratív szakembert már évek óta ismer, a nehézségek elhárításában minden bizonnyal segítségére lesz a gyáriparnak.

A főispán mindkét küldöttségnek adott válaszában nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a kereskedelem és gyáripar jogos kívánságai teljesítésében mindenkor számíthat az ő hathatós támogatására, előtte a hazai

kereskedelem és gyáripar jelentősége nem ismeretlen s kijelentette, hogy feltett szándéka legközelebbi szubotcai látogatása alkalmával megátogatni gyártelepeket.

A főispánnak ez a kijelentése az összes jelenlévőket igaz meglepéssel töltötte el. A főispán válaszában a szubotcai közgazdasági tényezők a kereskedelemnek és gyáriparnak országunk gazdasági élete szempontjából való helyes értékelését állapíthatják meg.

Havi jelentések a kereskedelem és gyáripar állapotáról. A bácskai tartomány főispánja, aki már eddig is tanujelét adta a gazdasági körök iránti komoly érdeklődésének, a minap rendeletet adott ki, melyben felhívja az alája rendelt közigazgatási hatóságokat, hogy a kereskedelmi és ipari testületek közreműködésével havi beszámoló-jelentést terjesszenek be neki a kereskedelem és gyáripar állapotáról esetleges javaslatokkal együtt, hogy e jelentések alapján az illetékes miniszteriumokat mindenkor tájékoztathassa Bácska gazdasági szükségleteiről és megtehetőek legyenek a szükséges lépések a kereskedelem és gyáripar fejlesztésére s az ország jólétének előmozdítására. Ezek a havi jelentések bizonyára hozzá fognak járulni, hogy az illetékes tényezők mind több és több megértést tanúsítsanak az egyes vidékek sajátlagos viszonyai iránt és mind jobban számot vessenek azok jogos kívánalmaival.

Vegyes bizottságok a vagonok elosztására. Hogy a forgalmat az őszi kiviteli szezon idején minél simábban lehessen lebonyolítani s a rendelkezésre álló kocsikat — különösen a nagyforgalmú állomásokon —

MISS VILÁGSZÉPE

DEBRECZENI JÓZSEF ÉS LÁSZLÓ FERENC REGÉNYE

Copyright by Bácsmegeyi Napló
1929

(Vesszőfutás a stúdióban)

Gépiesen vánszorgott a tengerparti sétányra. Leroskadt egy padra és lélektelenül nézett maga elé. Sokáig tilt és maga sem tudta, hogyan került a szállodájába. Nem akart gondolkodni, Rózsának azt mondta, hogy nagyon fájt a feje és altatót vett be. Másnap kábultan ébredt. Valami szörnyű üresség tántorgott benne. Lélek nélkül járt egész nap a megszokott helyeken. Titokban még mindig reménykedett, hogy Vignier jelentkezni fog és néhány kibébitő meleg szóval jóvátész mindent és visszahívja. De nem jött sem levél, sem telefonüzenet. Ehelyett este a vacsoránál Vignier egy feltűnően szép, közismert párisi színész nő társaságában jelent meg. Margit soha nem érzett szenvedés fájdalma alatt majdnem hangosan felsírt a szomszédos asztalnál. És másnap megismétlődött ez a jelenet a strandon, harmadnap a játékkaszinóban. Az író feltűnő módon mutatkozott a nyilvánosság előtt a szép és könnyelmű színész nő társaságában, aki közismert volt szerelmi botrányairól. Mintha Vignier tüntetni akart volna a nyilvánosság előtt és tudtára akarta volna adni az embereknek, hogy megszünt minden kapcsolata Margittal. Rózsai is észrevette a változást és úgy bánt hugával, mint a szerető anyja a nagybeteg gyermekkel.

Thomas Balding megérezte, hogy valami történt és igyekezett ezt a változást a saját javára hasznosítani. Még gyakrabban kereste Margit társaságát, mint azelőtt és megint kedves és figyelmes volt. A lány most már több megértéssel hallgatta és kedvesebb volt hozzá. És egy délután Balding ezekkel a szavakkal fordult Margithoz:

— Nekem holnap vissza kell utaznom Londonba. Nagyon sajnálom, hogy el kell válnom magától, de halaszthatatlan üzleti ügyek hívnak haza. Nagyon boldog lennék azonban, ha elfogadná meghívásomat és minél előbb viszontlát-nám Londonban.

És udvariasan tette hozzá:

— Szívesen látnám a nővéredel együtt.

Margit Vignierre és arra az idegen nőre gondolt, az otthoni rossz hírek is észbejutottak és a filmnél való elhelyezkedés reménye csilámlott meg előtte. A minden mindegy elhatározásával, mosolyogva felelt:

— Most csodálkozni fog! Elfogadom a meghívását.

Amikor elvált Baltingtól, a tengerparti sétány felé ment. A Promenade des Anglais pálmái alatt most kezdődött az esti korzó. A nap vérvörös korongja most bukkott a tengerbe és a hatalmas vízfűzőkkel farkaszemet néző égbolton hár kigyulitak az első csillagok. Margit leült egy padra és lélektelenül nézte ezt a csodálatos panorámát, amely máskor annyi örömet szerzett neki. A szomorúsága mély volt, mint a tenger és ebben a szomorúságban úgy merült el az első égő, nagy, forró szerelem, mint a tenger tükreben a nap korongja.

XVII.

London rengetege ködös uccáival és hatalmas, szürke épületeivel ridegen fogadta Margitot Páris jókedve és a Riviera ragyogó napsütése után. A józan munka városa volt ez, ahol a könnyű világsiker után az újabb érvényesülést vivandó harc várta Miss Világszépét. Amikor a British Film szerződését aláírta, nem annyira a művészi ambíció fűtötte, mint inkább a pénzszerezés vágya. A világszépverseny egy csapásra meghozta számára azt a hírt és dicsőséget, amely csak kevés kiválasztottnak jut osztályrészül és amelynek a vágya lelkesíteni szokta azokat a fiatal lányokat, akik filmszínésznői sikerekről ábrándoznak. Neki csak az volt a vágya, hogy ezt az ölébe hullott népszerűséget megtartsa, állandósítsa és pénzt szerezzen, sok pénzt, hogy a szüleit segíthesse és hogy továbbra is szép ruhákban járhatson, jól élhessen, nagyvárosokban és tengeri fürdőkön gyönyör-

kódhessen az élet ezernyi szépségében, mert ezt az életet bámulatosan gyorsan megszokta és már fájt volna lemondani róla. Amikor Nizzában Rózsától elbucszott, mintha régi életétől is védkép elszakadt volna. A derék, jó Rózsai keservesen sírt a pályaudvaron, amikor visszaindult vidéki, kispolgári életébe és Margit őszintén sajnálta a nővérét. Szomorúságot okozott neki, hogy magára marad, hiszen az ismeretlen nagy világban, az új, izgalmas életben Rózsai volt az egyetlen szilárd pont, amely a multjára, a hovatartozandóságára emlékeztette. De sajnálta is nővérét, hogy rövid szép nagyvilági élet után örökre vissza kell süllyednie a vidék szürke kispolgári életébe és megborzadt arra a gondolatra, hogy valaha még neki is ez lehet a sorsa.

Erre a bucsúzásra emlékezett most vissza, amikor London szédületes forgatagában már árván, egyedül igyekezett a British Film központi irodájába. A filmgyár palotája London színláznegyedének közelében a Trafalgar Square-en volt. Elfogódva lépett be az épületbe. Az igazgatói iroda előtti szobában sok ember várakozott. Ismeretlen statiszták, akik foglalkoztatásra vártak, kis kezdő színésznők, akik protekcióval szerephez szerettek volna jutni. A beszélőfilm valószínű forradalmat idézett elő ezeknek az embereknek az életében, a nagy sztárok közül naponta többen tértek haza Amerikából az európai filmgyártás központjaiba, ahol még nem tértek át teljesen a hangos filmek gyártására, hanem még néma filmeket is készítettek. Az intrikák, az egymás elleni áskálódások megsokszorozódtak, mindenki a másiktól féltette a kenyerét a film zűrzavaros, forrongó világában.

Margit soron kívül bekerült az igazgatói irodába. Kingston igazgató nagyon kedvesen, tökéletes angol udvariassággal fogadta. Ném volt egyedül, egy ismert angol filmszínész nő Janette Daylor volt éppen nála.

— Új sztárunk: Mary Wagner, a világszépverseny nyertese, Miss Janette Daylor — mutatta be egymásnak a igazgató a két nőt.

A híres filmszínész nő arany lornyónyán keresztül figyelmesen szemlélte Margitot. Hüvösen mondta:

— Valóban nagyon csinos. Gondolja, hogy lesz sikere filmen?

— Remélem — felelte Margit önértzetesen.

Mr. Kingston nevetett.

— Majd megcsináljuk a sikert!

Janette Daylor fölényesen, kellemetlen hangon fordult újból Margithoz:

— Mert a szépség még nem minden, kedvesem. Maguk kezdők ezt persze nem tudják. Azt hiszik egy csinos arc, egy jó termet már elég a sikerhez. Pedig mennyi minden más kell még ahhoz!

— Értelmes ember, ha nem tehetségtelen, mindazt meg tudja tanulni — felelte határozottan Margit — akit bántott a színész nő fölényes és mégis féltékenykedő hangja.

Valósággal fellelgett, amikor Janette Daylor feltűnő szívélyességgel elbucszott az igazgatótól és tőle hideg fejbiccentéssel köszönte el, eltávozott. Kingston most leültette Margitot és kedvesen, baráti hangon szólt hozzá:

— Ne ijedjen meg Miss, az ilyen fogadtatásra el kell készülnie. A színész népség féltékeny és nem fogadja barátságosan azt, akiben riválist sejt. Később azonban annál jobban összeharátkoznak.

— Oh, én nem ijedek meg senkitől — felelte Margit önértzetesen.

— Annál jobb — mondotta Mr. Kingston. — Ugy hát beszéljünk a maga ügyéről Miss. Kár, hogy nem tud angolul, de amint látja, mi legnagyobb részt tudunk franciául és így a felvételeknél sem lesznek nagyobb nehézségek.

— Amugyis az a szándékom, hogy mielőbb megtanuljak angolul.

(Folytatás következik.)

NYILT-TÉR

Nemačka Keramika
(Deutsche Keramik)

Bosnajska 7 Beograd Telefon 31-82

Meissen Hardmuta, Čeh és Zsolnay
fayenc fal- és padlóburkoló keramiai lapok.Meissen és Hardmuta-kályhák, valamint
luxuskandallók és takaréktű helyek
(Sparherd).

Költségvetés, tervrajz díjtalan.

Tekintse meg kiállítási helyiségünket

Posta, Telegram i Telefon, Subotica.

Broj: 9468.

Oglas

Dne 28. septembra 1929. god. održaće se šesta
mesna licitacija za prenos pošte u Subotici u Gradskoj
Kuči soba br. 42, I. sprat.Pozivaju se interesenti da izvole učestvuju u nad-
metanju, uslovi mogu se videti svakog dana za vreme
radnih časova u kancelariji starešine Pošte Subotica I.Kaucija je potrebna od 11.500 dinara, koja mora
biti položena najkasnije do 10 sati 28. septembra 1929.
u blagajni pošte Subotica 1.Početna cena je za prenos pošte za jednu godinu
238.000 pa na niže.

Subotica, 17. septembra 1929.

10860

Starešina Pošte Subotica 1.

Senat grada Subotice.

Broj 14881/1929. sen.

Oglas

Ovime se raspisuje II. ofertalne licitacija za nabavku
železnih rešetaka za gradske kanale u ukupnoj težini
od 4221 kg.Reflektanti neka podnesu svoje sa Din. 100.— bi-
ljegovane ponude Gradskome Senatu u Subotici naj-
kasnije do 26. septembra 1929. godine u zapečaćenom
kuvertu do 10 časova pre podne.Uslovi i nacrti mogu se dobiti u Gradskom Gra-
djevinskom Odeljenju svakog radnog dana od 8—12
časova.

Subotica, dne 4. septembra 1929. godine.

10864

Gradski Senat.

Nyilatkozat

Alulírott Braun János cipészszegéd, bezdáni lakos
kijelentem, hogy ifj. Tallósi József bogár bezdáni lakos.
Katalin nevű leányát alaptalanul rágalmaztam, miért
is úgy tőle, mint szüleitől bocsánatot kérek

Bezdán, 1929. évi szeptember 10.

Braun János

10841

cipészszegéd, Bezdán.

Oglas

BAČKA fabrika špirita i kvasca d. d. na vanred-
noj skupštini, održanoj 1. septembra 1929. godine iz-
reklo je likvidaciju društva. Na osnovu §-a 302. Trg.
Zakona pozivamo poverioce društva, da svoja potraž-
ivanja u roku od 6 meseci, računajući od trećeg urvi-
štenja ovog poziva ostvare, jer će u protivnom slučaju
njihovo potraživanje samo ukoliko dobiti izmirenje,
ukoliko bude imalo društvo nerazdruženo imanje.

Subotica, 2. septembra 1929. godine.

Uprava

10513

BAČKA fabrika špirita i kvasca d. d.

Opštinsko Poglavarstvo Odžaci.

Broj 3566—929. god.

Oglas

Potpisano poglavarstvo na osnovu rešenja
opštinskog predstavnštva br. 51—1929. zap. i
odobrenja G. Komesara Oblasne Samouprave
Oblasti Bačke br. 23559—1929. i br. 26707—1929.
ovim raspisuje javnu usmenu dražbu na manjak
za preopravku i dogradnju opštinske zgrade za
smeštanje zvanja sreskog načelstva i sreskog
suda za dan 4. oktobra 1929. god. u 9 časova u
dvorani opšt. kuće u Odžacima sa predračunskom
svotom od Din. 303.188.87Proračun, nacrt i uslovi mogu se dobiti sva-
koga dana kod opštinskog beležnika po cenu od
Din. 100.—Dražbi će se pristupiti uz prikaz dokume-
nata samo ovlašćeni graditelj i inženjeri.
A. Jakovljević s. r. M. Svendeman s. r.
beležnik. 10808 knez.

A városi színház és mozi ruhatára és büfféje 1. hó 24-én délután 3 órakor a Városi Takarékpénztárban megtartandó árverésen okt. 1-től egy évre bérbe adatik. A feltételek megtudhatók a Városi Takarékpénztárban.

V. BATA SIN, SUBOTICA
vadászfegyver- és lőszer nagykereskedése

Az ország egyik leghíresebb és legjobban felkészült vadászati szakszervezete

Nagyban Kicsinyben

Mielőtt vadász fegyver- és lőszerkészletét beszerezné, kérje a nagy kereskedés árjegyzékét és fegyver- és lőszerkről **Árjegyzék ingyen**

Vadásztársaságoknak külön kedvezmény

Villanyerőre berendezett nagy puskaműves műhely

„GALEB“
Hajózási Vállalat

közhírré teszi, hogy eddigi közlekedését változatlanul fenntartja és az árufelvétel naponta a következő állomásokra folyik:

Zemun, Beograd, Pančevo, Zatrežje, Sabac, Smederovo, Dubrava, Vel-Gradište

A novisadi ügynökség a saját raktárával a Kanálison túl van elhelyezve. Telefon 26—96. Minden bővebb felvilágosítás ugyanott, valamint ALEKS. GUTTMANN I FUCHS novisadi szállítócégnél, telefon 20—40 kapható.

Villanyrádiók

a berlini rádiókiállítás újdonságai, hangszórók, valamint gazdagon felszerelt raktár az összes rádióalkatrészekben, komplett építőszekrények, anodapótlók stb. Legújtanosabb beszerzési forrása

Krausz Nikola
Novisad, Jevrejska 18. Tel. 23-25.

Viszonteladónak engedmény

Kalapszalómat

Subotica, Kralja Petra Park 10 sz. alatt megnyitottam

Kaufer Klári

Legújabb divatkülönlegességeim megérkeztek!

Kitűnő minőség! Olcsó árak!

GYERMEKKOCSIK
Sátoros 400 dinártól Sport 220 dinártól

Nyugágyak 130 din.

Reformszékek

Gyermekjátékok Disztárgyak

STERN BAZAR-ban
SUBOTICA, GYÜMÖLCSPIAC 6882

Iskolatáskák, mappák

divatos női táskák nagy választékban kaphatók

Andrássynál
Subotica, Czirkepiac 1083

Ma friss kóser tormás virstli

Körösi Géza
cégnél 1083

Próbarendelés mindenütt megfizetés nélkül, hogy a legteljesebb és legbiztosabb szigetelő az AQUASIT

Vajdasági vezérképviselet
Bácsbali-Csézentúrnyár, Subotica

AKCIÓ
Nem bukik meg a titánok a Pistája jó cipőjét a **GYONSTALPALÓ** csinálta

Postanska ulica 4.
LUSPAI
Tano és munkások felvételnél 2411

LIBA
aprólék

Libahus
Libaszir
Libaháj
Libamáj
és töpörtő kapható

Körösi Géza
cégnél — Telefon 513

Morvai és Molnár
működő- és cementárnyár Subotica (a vasutal szemből)

Elvállal mindennemű működő, vasheton- és cementmunkát, ezért egy és többszínű **eszmé- és mozaiklapokat**, valamint drótbetétes és eszméköszölt betoncsöveket

Árajánlattal díjmentesen szolgál 5409

Lakás

Vasutal szemből Lichtnec-ert palotában nagyon szép kisebb lakás azonnalra kiadó. Érdeklődni lehet Dr. Vécsei Samu ügyvédnél, Aleksandrova ulica. 412

Berkstiri

fajmalacok,

3 hónaposak, kaphatók Plokesch Gyula állatorvos radonováci gazdaságában. Cim: Subotica, Vilsonova ul' 45 074

Kemény D. Dezső
ecetgyára

értesíti

vevőt, hogy az ecetgyár és iroda az uccanyítás következtében is a régi helyén marad: Városi tér-palotával szemben, I. Vojnovićeva 5. Bejárat az új utcán. E alkalommal figyelemzeti a t. háziasszonyokat, hogy ha súlyt helyeznek arra, hogy a télire el-tett uborka, paprika és zöldfűszelések mindig szépek és jők maradjanak, csak Kemény-féle eszencet használjanak. 2169

Műbutor

Legjobb és legizlésebb csak

Szabadosnál
Subotica,
Danicíjev put 1 7281

Előnyomdát
legújabb rajzokkal. Is papíron legolcsóbban az állit

Bleier Armin
előnyomda-berendezési gyára
Senta, Sokolska ulica 5

Intelligens hölgyek

és urak jól bevettelt cikkek, ugyanint fontos újdonságaink elarásításához minden közösgben kerestetek. Magas kereseti lehetőség! Jelentétek: „AURORA“ Novisad, Zoljeznicka 38.

Legjobb sport autók

Elő hó 2-án nyilvános árverés a jáni eladásra kerül egy 6 illés nyitott

Berliet luxusautó
Bővebbet Schmolka hírdő 6-irodáján. Novisad

TÚZIFA

a o nali szállitára vágóntételben kapható

Ács Andor
Subotica, Bada ícova 12 10725

KOMLÓZSÁKOK

prima cseh anyagból, liszt-gabonaszákok, úgy uj, mint használt, vízme tes ponyvák olcsón kaphatók

SCHOTTEN I DRUG, ZAGREB
novisadi főképviseletnél és lerakatnál

MILAN BERL, NOVISAD
Jovana Subotića 9

Ponyva- és zsákkőleszövő vállalat
Telefon 23—30. Távirati cím: „Jute“

— Mester! Tudja-e mi különbség van az asszony, a menyasszony, az özvegyasszony és a Hirt Pali bácsi vendéglő dísznótoros vacsorája között?

— ????

— Az asszonynak van párja, a menyasszonynak lesz párja, az özvegyasszonynak volt párja, de a Hirt Pali bácsi vendéglő dísznótoros vacsoráinak nem volt, nincs és nem is lesz párja.

Ilyen páratlan jó

dísznótoros vacsora
lesz szombaton, e hó 21-én este

Házakhoz kivételre már elő lehet jegyezni

Előíráson új

TANKÖNYVEK

az összes iskolák és tanintézetek részére és használt tankönyvek kitűnő állapotban, új, tartós kötésben már a készlet tart

féláron

Előíráson

író-, rajz- és tanszerek jutányos áron

A körépiskolai magyar tanogatók rövidé teinek figyelembe!

Tankönyvszükségletüket már most rendeljék meg, mert a könyvek későbbi beszerzése nehézségekbe ütközik

VIG könyvkereskedés
Subotica, Főter

Becskereki hölgyek figyelembe!

Külföldi tanulmányutamról visszatértem és megérkezett

„DAUER WELLEN“

villanyos ondolólógépem. Hathavi garancia az ondolálás tartosságáért. Hafestés eredeti HENNA-passzával minden színárnyalatban. — Szives pártfogást kér

PALI HÖLGYFODRÁSZ
Vel. Becskerek, Grünbaum-udvar 10341

60 lánc
prima szántóföld új épületekkel eladó.

65 lánc
szántóföld tanyával felesbe kiadó.

Bővebbet: Dr. LÖBL MARCEL ügyvéd
Subotica, Krupčevićeva ulica 1.

TIP-TOP arckrém az arcot széppé, üdévé és fiatallá varázsolja

A legmakacsabb és legelhanyagoltabb
**székszorulást, gyomor-,
vese- és májbajokat**

gyorsan, biztosan és a kiújulás veszélye nélkül gyógyítja a

FIGOL

A FIGOL kiváló gyógyerejű dalmáciai füge nedvéből és tengeri fűvekből készül, tehát minden veszély nélkül alkalmazható még a legérzékenyebb gyermekeknél és idősebb személyeknél is. Készíti és postán szétküldi Dr. SEMELIĆ gyógy-szertára Dubrovnik 2. — Ára füvegenként 40 dinár, három füveg 105 dinár, nyolc füveg 245 dinár. 7642

Bencze Antal és Fia mübutorgyára

Gyár és központ: Velikibečkerek — Pfkóú let: Beograd, Kofarčeva 8

Alapított 1861

Az összes stíbutorok elsőrangú előállítású. Kiváló minőség. Legnagyobb választék
Szolid árak! Saját tervező műterem! Szolid árak!
Állandó butor-elállítás Vel. Bečkerekben, függönyökkel, szőnyegekkel és terítőekkel és teljesen berendezett, a kiállítás céljára épített helyiségekben. 109.8

Hegyi Fülöp

női konfekció-

és szőrmenagyáruháza Suboticán

ezton értesíti a tisztelt hölgyközönséget, hogy az

ősi és téli divatujdonságok

megérkeztek és azok árusítása megkezdődött.

Raktáram felőleli a legkülönbözőbb minőségek és fazonok hatalmas tömegét a legegyszerűbb köpenytől a legfinomabb eredeti párisi és bécsi modellig.

Fővárosi nivón álló

szőrmeosztályomban

piazar választék van eredeti bécsi és saját készítésű mindennemű szőrmebundákból!

Különlegességek finom kikészítésű bárányszőrökben!

K ö t t ö t t á r u i m

minőség és ízlet tekintetében vezetnek!

Külön mértékosztályomban

női köpenyeket eredeti párisi és bécsi modellek után felelősség mellett készítek!

Hitelképes egyéneknek részletfizetési kedvezmény!

A következő nemrég becserélt gépek olcsó áron eladóak:

- 1 drb Ruston-Proctor 8 HP magánjáró 1890-ból. Legutóbbi kazánvizsgálat 1928.
- 1 drb eredeti láncos magánjáró MÁV gyártmány 8 HP hengeres 1925-ből.
- 1 drb 8 HP láncos magánjáró MÁV gyártmány, alakított Haip.
- 1 drb cséplő MÁV gyártmány, bácskai elevátorral 1908-ból, teljes felszereléssel.
- 1 drb 8 HP Hofherr-Schranz gyártm. alakított fogaske-rék magánjáró 1908-ból.
- 1 drb 8 HP magánjáró láncosra alakított MAV gyártm. 1894-ből.

Auš i drugovi k. d.

Hofherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth

Novisad

Temerinska 1.

Osijek

Desatičina 17.

Zagreb

Petrinska 26.

Vel. Bečkerek

Miletičeva 3.

Beograd

Karađorđeva 79.

Sombor

Kralja Petra ul.

Skoplje

Ulica 99.

10576

Butorok

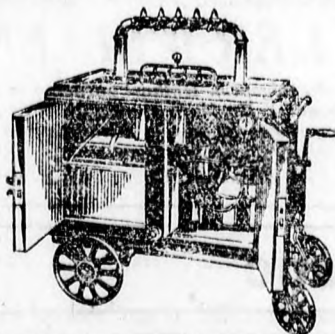
gyermekkosik
gyári áron Suboticán

a legnagyobb választékban és legolcsóbban

ERDÉLYI A.

lakáberendezési vállalatnál szerelhetők be. Bena Sudarovičeva ul. 4.

Mozgó limonádé-kimérő apparátust szodagyárival

tetszetős kivitelben és hygienikus berendezéssel gyárt

Braća Goldner
jégsekreány-, fabutor- és rárugyár

Subotica, Jugoviča 20
Telefon 1-34

Kérjen árajánlatot!

A tudomány

Antiszeptikus fog-,

Bakteriológiai vizsgálatok igazolják, hogy ez a víz megöl minden kórokozót, lehetségesé válik azok elszaporodását, nem árt a szöveteknek, a fogakat, a szájut és a garatokat megtisztítja a ragályos okozó és terjesztő eüdiaktól, a fogakat tisztán tartja és megőrzi azok szép fehérségét.

Kifűnyő védekezőszer a fogfájás és a szájbetegségek megakadályozására, — egyedülálló szer bármely ragályos betegségnek, az angina, reuma, szívizomzat megbetegedése, spanyolnátha, influenza, nátha, stb. ba-

uj sikere!

száj- és garatviz!

ei lúnak a szájürethe és ezzel a szervezetbe való behatolása ellen.

Garatmegbetegedések-nél kiűnyő hatású öblöszer.

Küönösen nélkülözhetetlen az iny- és az állkapocs megbetegedéseinek és az olyan betegségek tartama alatt, amelyeknél a beteg bizsmutos gyógyszert használ.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában

Ára füvegenként 24 dinár.

575

Három igaz szó: Nyomatvány Minervában olcsó!

Ha gallérját, fényesen, fehérén és elegánsan akarja viselni, akkor küldje 445

PIUKOVIC
gőzmosodába
Subotica, Vilsonova ulica 16. sz.

B

UTOROK, hálók, ebédlők, uri szobák, szalón- és angol garnitúrák, teljes lakásberendezések és hajlított székek. Vas- és rézbutorok legújabb különlegességei gyári áron olcsón beszerezhetők. Telefon 6-82

Éder Kálmán
butoráruháza
Subotica, Vilsonova ul. 40

ISKOLAKÖNYVEK
magyar és német nyelvű iskolák részére, engedélyezve a Misaistarstvo Prosvete által. Árjegyzéket ingyen küld a kladó.
Lipsitz & Lampel
Subotica 764

LEVELEZÉS

Életem! Arra kérék, hogy 3 napon belül jöjj. Ha nem jönél, úgy vasárnap Szentán várj. Fontos elintézni valóm vannak Veled, amit már tovább nem bírok használni. 10827

HÁZASSÁG

Fiatal tanító ismeretség hiányában ezután keresi nősülést céljából fiatal hozzáillő és hozománytal rendelkező urhölgy ismerettségét. Leveleket »Kordisz« jellegre a kiadóba kér. 10861

Gyönyörű, okos, szép Isten-nőm! Megváltást szeretél keddre. Hálásan eszokkál 62. Áldjon meg az Isten! Gyere vissza Anyukám. Küldj értesítést vagy szóhalánnyal vagy hirdetés után, képtelenség híreidet nélkülözni, napjaim tőrhetetlenek voltak. Örökkévalóság ennyit várn. Hiányzó végletlenül, szeretlek hártalanul. Gondolj szeretettel rám, értesítsd ezerféleképen, boldogíts. Csókollak mindenütt. 10857

Férjhezmenőknek, nősülőknek biztos siker. Cim a kiadóban. 9896

Házasságot urikörökben úgy bel- mint külállamokból is, létrehozok a legnagyobb diszkrecióval. Marie Fejes, Vel, Kikinda, Nikole Pašića ul. 1591 10709

FOGLALKOZÁS

Solides Kinderfräulein, wenn möglich mit Nähkenntnis wird auf eine Puzsta gesucht zu 7- und 8-jährigem Kinde. Adresse: Frau Stefan Birkás, Subotica, Zrinjski trg 18. 10772

Házmaster felvétetik azonnalra Skotus Vintora 10. 10872

Némi gyakorlattal bíró kiszolgáló lányt, aki egyszerűbb irodai munkát is vállal azonnali belépésre keres helybeli műszaki cég. Ajánlatokat »Megbízható« jellegre a kiadóba kérék. 10866

Jobb családból való, lehetőleg zsidó vallású, középkorú nőt keresek házzvezetőnőnek, aki a főzést is önállóan vállalja. Ajánlatot »Jó bánásmód« jellegre a kiadóba kérék. 10867

Fényképészegédet, önálló munkást keresünk. Ajánlatokat »Családi« jellegre a kiadóba kérék. 10852

Tanulónak felvétetik intelligens fiu vagy leány Pertic művész-fényképésznél, csirképiac, a gimnázium mellett. 10844

Soffőr, egyúttal villany- és motorszerező is, mielőbbi belépésre állást keres. — Nyerges István Feketiké. 10814

Litnopravos iccóst, esetleg bérlőt keres megélhetést biztosító vendéglőbe »Vardar« iroda, Bačka Topola. 10842

Fint tanoncnak felveszek. Brummer cukorkagyár. 10820

Okleveles gyógyszerész, szerb, német, magyar nyelvtudással állást keres. — Magister Ludwig, Bela Crkva. 10747

Borbélysegéd, idősebb, elsőrendű munkás női hájvágásban is, állást keres. — L. Belošević, Novisad, Arca Teodorovića 4. 10824

Gyorsírás, magyart és németet, német nyelvet, kereskedelmi levelezést tanít Cserey Mór tanár Novisad, Futoški put 21., II. emelet. 10823

Házvezetőnői állást keres intelligens, szorgalmas, a finom főzéshez érő özvegyasszony. Vidéki gazdaságba is elmegy. Cim a kiadóban. 10831

Érkereskedősegéd, szerb, magyar, német nyelvtudással, állását változtatná. Cim a kiadóban. 10832

Középkor, volt önálló főnök, rövid- és fűszerárkereskedő, magyar, német, szerb nyelvtudással, orni referenciákkal és kaucióval utazói, irodai vagy pénztárnoki állást keres. — Szives megkereséseket »Fapaszta« és megbízható jellegre a kiadóba kérék.

Keresek azonnali belépésre fiatal, de csakis elsőrendű borbélysegédet, aki a bubi-hajvágásban is teljesen járatos. Kovács Gyula, Sombor, Kapetanova ulica 11.

Gyógyszerész asszisztent szerb, magyar, német nyelvtudással, mielőbbi belépésre keres Nagy Imre gyógyszerészre Vel. Kikinda.

Keresünk korszakalkotó találmány terjesztéséhez az ország minden helységében képviselőt nagy kereseti lehetőséggel. Ajánlatok La Plachtep, Szubotica, Mokrančeva ul. 13 alá küldendők. 10454

Olcsó házhelyek

Épülő külváros közepén, Hartmann-gyári villamos megállótól 200 méternyire, magas, egyszintes helyen, 1-2 éves havi díjazatokra is

kapánként eladó. 802

Épületanyag is kapható részlete. Bővebbet a helyszínen, a Hartmann-gyár kapusánál és a tulajdonosnál. Senec ul. 17 alatt.

Tűzelőanyagok

bármely fajta és minőségben kisebb mennyiség rakományról és vagonfételben is kaphatók

Potasmefatelep'n Margit malommal szemben TELEFON 3-86.

Dákók, billiárdgolyók,

ma díne gumó, billiárdgolyók, őrölt, összes felszerelések, ersők na ny választékban, bocscapok nagyban és kicsinyben kaphatók

özv. Gerber Jakabné művészi golyós üzem b n Subotica, B ne Su'are udeva u. 32

Farkas Andrásné kárpító üzemét átvett m

ant saját neven alatt vezetem. Szolid és pontos kiszolgálást, előretudó munkát garantálók.

Konrad Mihály kárpító Subotica, Zmaj Jovina ul. 5

Érett, jóízű

„Emmentali“ S A J T

26 dinár ki'ója Schwab János sajtos Gakovo (Bačka)

APRÓHIRDETÉSEK
Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasgátolás és címzés költségén számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felhívásig tartó jellegű leveleket továbbítunk. Kérdéseketől mindenki válassza meg mellékelését.

„JUGOTRANZIT“
Nemzetközi szállításnyozási és elvámóási iroda Gyűjtőforgalom Európa összes államaiból. Olcsó vámkezelés. Tarifiroda.

„POVRACAJ“
Első jogszárv fuva levél fe ü vizsgáló iroda Saját érdekében küldje be fuvarlevelét. Talált többletet azonnal kifizetjük Subotica, Manoj ovićeva ul. 3. Telefon 801

OLCSÓBBAN VESZ
nagyobb választékból, ha szörmeszücségetél még az ősi szezon előtt szerzi be! — Nagy raktár! Kedvező feltételek!
Zsulyevics szücs, Subotica
Sokoiska ulica 15 10700

MULTOR ROTARY
A legelősebb és legmodernebb sokszorosító k'szülék, mely a legjobb eredménnyel dolgozik és megfelel a legdrágább készülékeknek a „MULTOR Co“ Beograd, Obiljež venac 25.

Iskolatáskák, mappák és bőröndök
bőrből és vászonból olcsón csakis ECHLAGER bőrdöndőnél a készítőnél szerezhetők be. Divatos ridiküllökben nagy választék. Subotica, Aleksandrova ul. 1 2218

Cukrárszegédet többévi gyakorlattal keres Máté Lajos, Velika Kikinda. 10856
Szoptatósdajkát keresek azonnalra. Harambašićeva ulica 3. Telefon 56. Legényegylet mellett. 10769

Fiatal tanoncleányt teljes ellátással felvesz Gyulafy és Kriser fényképész, Starra Kanjiza. 10853

Lakatos-villanyszerelő stabil gép, gázmotor, villamosstelepekezelői stb felsőelektrotechnikai vizsgákkal, villanytelepre, vagy hasonló nagyobb üzemhez nagy elektrotechnikai gyakorlati állást keres. Ajánlatokat »Jó munkaező« jellegre a kiadóhivatal továbbít.

Gyógyszerész-asszisztent keres nagyobb praxissal és nyelvtudással. — Ivačković M. gyógyszerész, Velika Kikinda. 10737

Tanonc a villany- és akkumulátor-szerelő szakmában felvétetik Wilhelm Vladislav, Pašićeva ul. 2. 10835

Provizionsutazót, aki a Vojvodinában, Bácska és Bánátságban jól be van vezetve, keres beogradi ügynöki cég. Cim a kiadóhivatalban. 10746

20%-os koronabónok eladását és vételét legelőnyösebben közvetítjük Szubotica Kereskedelmi és Iparbank. (Vasuti parkall szemben). 10701

Pirnitzer-szalon jutányos áron készít kosztómóket, kabátokat és francia ruhákat. Ugyanott munkások és tanulólányok felvétetnek. 10798

Pertics
művészfényképész Csirképiac, Gimnázium mellett. Újdonság: mesterséges nap-sugarak, ragyogó frizurák! 10840

Kádársegédet azonnali belépésre keres Horváth Mihály Srbebran. 10854

Vidéki detail fakeskedés egy ügyes elárusítót keres, aki már más üzletben hosszabb ideig működött, az anyagot ismeri, a vevőkkel bántani tud és magyarul, németül és szerbül beszél. Fő részletei praxis előnyben! Ajánlatok referenciával és fizetési igényekkel »Arbor« jellegre a kiadóhivatalba küldendők. 10756

Pincérfügynökség, Freudfeld Vilmos Pancevón ajánl. keres. elhelyez mindennemű, elsőrendű kávéházi szállodai személyzetet.

Jó munkás péksegéd azonnalra felvétetik. Futó István pékmaster, Gubogyár-tér. 10759

Házvezetőnőnek, vagy gyermekek mellé ajánlkozik, esetleg apolonőnek is elmegy magános nő Cim a kiadóban. 10780

Keresek utazókat és utasó-nőket külföldi gyár konkurrenciellenküli cikkeknek terjesztésére. Fizetést és magas jutalékat adok. Mindenki személyesen meggyőződhetik. Levélel ajánlatokhoz 1 dinár mellékelendő. M. Rajčić, Novi Vrba, Kralja Petra ul. 339. 9333

Értékesített leány gyógyszerészterábi gyakornoknak azonnali belépne. Ajánlatokat »Gyógyszertár« jellegre kér a kiadóhivatalba. 10517

Bácskában bevezetett szorgalmas, megbízható utazót keresünk a fűszer- és rövidúri szakmában, aki a szerb, német és magyar nyelvet bírja. Ajánlatok Fischer és Bischoff céghez, Novivrbas küldendők. 10519

Szakácsné, perfekt, hosszabb jó bizonyítványokkal, uriházhoz ajánlkozik. Cim: Molnár könyvkereskedés, Senta. 10685

VÉTEL-ELADÁS

Cigler »Vardar« irodája, Bačka Topola, közvetít fölé ház eladásokat. **Megszerez** mindenféle engedélyeket. — Eljár állampolgársági ügyekben. Közvetít házasságokat diszkretea a legjobb körkben. 10821

Házhelyek, kisebb-nagyobb családi házak eladók. Lakások kiadó a kertvárosban. Bővebbet Ruttkaynál, Lelencház mögött. 10870

Ház X., Budanovićeva ulica 34. (Szegedi szállók) eladó. Érdeklődni a Beograd kávéházban a pincérnél. 10862

Eladó a legelőnebb helyen fekvő újonnan épült jó meleteli vendéglő 1 hold telekkel. Ugyanott jókarban levő bolti állványok és mérlegek is eladó. Halász Sándor, Jazovo (Bánát). 10846

Elsőrangú, wieni Ehrbarzongora kifogástalan állapotban eladó. Cim a kiadóhivatalban. 10873

Mintát és árajánlatot díjtalanul küldünk. Spilka János faredőny szövőde, Bačka Palanka. 10731

Legközelebbi nyilvános próbaszántásaink a következő urak által megvett Lanz Bulldog traktorokkal:

Szeptember 20.-án d. e. Kadvány Gergely és Károly uraknál Senta-Gunarason

Szeptember 21.-én d. e. Rauch Péter urnál Dolnja Roglaticán

Szeptember 29.-én d. e. Hild Adám urnál Ban. Kraljevićevón (Franzfeld)

Szeptember 29.-én d. u. Jahraus Adám urnál Ban. Kraljevićevón (Franzfeld), melyre a nagyérdemű gazdaközönséget tisztelettel meghívjuk

AGRIKULTURA — SOMBOR

HEINRICH LANZ MANNHEIM
jugoszláviai vezérképviselote

Főképviselot: Északbácska részére „Pallas“ Subotica

Hölgyfodrász-szalon

Az ismert kiváló női fodrász, **BULAJIĆ,** julius 1-től kezdődően **Aleksandrova** ulica 6. szám alatt van. Bejárat a kapu alatt. Ismert olcsó árak!

LIFKA-KERT

Csütörtök 61 vasárnapig
2 kiváló ujdonság! 2 attrakció!
LIANE HAID HARRY HALM RÁDAY IMRE
pazar kiállítás ujdonsága

Két piros rózsza

Szerelom, tánc, vídamság és dal filuje

EDDY POLO

eddig még nem látott erős izom kalendor filmje

Tolvajok királya

Vadnyugati történet egy rézbem

APRO HIRDETESEK

„Magdolna” állati tápliszít,

mindenre jó, étvágyat csinál, hizlal, csontosít, vér- és gyomortisztító, a száját fertőtleníti és ezáltal véssmentesít és minden jószág szívesen eszi. Naponta elég az abrakhoz egy evőkanállal. Egy jószág tartó se mulassa el, hogy gazdaságában ne tartson állatorvosi felügyelet alatt készített tápliszítet.

„Magdolna” Állati Tápliszítipar
Subotica, Mariborska ulica 7

VÁROSI MOZI

Szerda-Vasárnap

Ujabb nagy siker! Ke tés műve!

A vihar után

Sorell and son

As atyal szeretet és öntelődös filmje

Főszereplők: H. B. Warner, aki a „Királyok Királyá”-ban Krisztus alakította, Anna Nilsson, Nils Asther, Carmel Myers

Generális Ur

Csillag humoru vígjáték.

Főszereplő: Buster Keaton. Avalafilm

Előadások kezdete 4, 6 és este fél 9 órakor

BENCE JÁNOS
írógép mechanikus Szubotica
Ciril Metod trg 20.

2 diófaszekrény eladó. Kerpertné, Jelačićeva ul. 3.

Emdeni gunár, egy darab 1928. évi és 20 darab idei Plymouth kakas eladó. — Ramsch Edéné, Odžaci, Bačka. 10751

Építkezésből kimaradt föld elhordható. Barzel vaskereskedés, Gimnazijska ulica. 10768

KIRAKATÚVEGEK VITRUMNÁL, NOVISAD, PUTOŠKI PUT 137. 9087

Olecsó kitűnő kikindai hornyolt vörös

tetőcserép

kicsinyben és vagonkételekben kapható Daničević (Palići) put 29. sz. alatti új tetőcserép telepen. Rendeléseket felvesz **Kemény banküzlet**, Szubotica, Manojlovićeva ul. 8. 8865

Husz év óta fennálló jól bevezetett rőfös és divatúru üzlet a városi székházban kis raktárral, más vállalkozás miatt azonnal eladó. Ugyanott egy a városi belterületen lévő jól gondozott két lakásból álló családi ház olcsón eladó. Cim a kiadóban. 10733

Zongera, bécsi gyártmány, jó állapotban, eladó. Térey Pálné, Stara Kanjiza. 10778

Jégszekrény sörparatússal és 100 hektóliter használt hordó, 300—500 literesek, jó állapotban eladó. Grefenstein-szálloda, Novi Vrbas. 10806

Használt boros hordók

minden mennyiségben azonnal tölthető 50 literrel 7000 literig kaphatók Krix Lajosnál, Szubotica, Mažuranićeva ul. 19. 7112

Ajtók, ablakok minden mértékben azonnali szállításra kaphatók. Mindennemű falmunkálást vállal Mihály asztalos, Zlatarićeva ul. 22. (Túzóltó laktanya mellett).

Műlábak

műkarok, gyógyfűzők, támgépek és betegelő-kocsik, Schönbrunnál, Szubotica. Paje Kujundžićeva 20.

Cnkrašzda bácskai nagy városban, teljes felszereléssel, kezdőknek különösen alkalmas, azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 9858

Róka

Károly divatcipész, Szubotica (Rudićeva ul.) Zrinjski trg 2. 9883

Zászlók

tiszta gyapju tengerész-zászlószövetből, garantált fény-, eső- és viharmentes. Nagyban és kicsinyben. — Winkler József, Szubotica, Madjarska ul. 9. Kérjen árajánlatot. 10079

Csek rövid ideig
295 dinárért: 14 karátos fémjelzett arany karóra,
10 rubis,
69 dinárért: eredeti svájci nikkel zsebóra
Mindkettő svájci pontosan járó szerkezettel. Postai utárvételt 12 dinár
GOLDBERG ékszerészné, Novisad Kr. Petra 23
8373

Helyet az új árunak

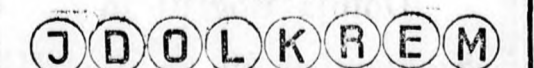
Balog Lina műkereskedő ez év október 15-ig a tavaszi szeszből visszamaradt eredeti olajfestményekre, perzsaszőnyegekre és iparművészeti cikkekre nagyobb engedményt ad. Miután a cégnek ezen útjása a m. t. vevőimnek egy tényleges megtakarítást jelent, ajánlatos egy későbbi dátumon esedékes ajándéktárgyat vagy lakása részére egy művészeti kivitelű kiegészítést a fent jelzett időn belül megszerezni

Ajándék óra

Ismételten figyelmeztetjük a t. fogyasztó közönséget, hogy minden

IDOL CIPÓKRÉM

dobozban van egy betű. Ha a betűkből az

szót összeállítja, vagy 120 darab vegyes betűt beküld, kap ezért jutalmul egy szép órát

Prva Jugos'aven'ka Vemiona Fabrika d. d.
Novisad

Kérjen mindenütt Bistra asztalvizet, kitűnő öditó ital, borral is igen kellemes. Megrendelhető a (Clerakatal) Preradovićeva ul. 4. Telefon 292. Bármilyen kis mennyiséget házhoz szállítunk. 10095

Szarkház eladó, mely áll 2—2 szobás és két egy szobás lakásból a beltérletlen. Érdeklődni lehet Lagner fodrásznál, Pašićeva ul. 6. 10.180

Családi ház elköltözés miatt eladó. Érdeklődni Csizséri Nagy Samu bankigazgatónál, Vilsonova ul. 11. 10147

Gyógyszertár Felsőbácskában házzal együtt vagy ház nélküli eladó. Cim a kiadóban. 9435

Fűszerüzlet Szubotican, forgalmas uton, házzal együtt eladó. Biztos megélhetést nyújt. Cim a kiadóban. 10298

Műszaki cikkek, Wolfner-gépszi, S. K. F. golyócsapágyak, róz-, vas armatúrák, víz-, gáz-, gázvezetékcsövek kaphatók. Barzel vaskereskedés, Subotica. 10446

Vasasztergapadot, könnyebbet, vennék. Leveleket ármegjelöléssel Janković Sveztozar mechanicar, Smederevo cimre. 10481

20%-os korenabónokat veszünk. Pučka štediona i založni zavod d. d. Osijek, Desatićeva ulica 27. 10539

Budai és sárospataki malomkövek gyári áron kaphatók a vezérképviseletnél. Reiss Dezsőnél Szubotican. 10540

Daráló-malom komplett berendezése jutányosan eladó. Üzemban megtekinthető Gerő Sándornál, Veliki Beckerek, Solunska 1. alatt. 10567

Vámmalom egy vagonig megvételre kerestetik. Részletes ajánlatok Vámmalom jellegre a kiadóba küldendők. 10655

Szabóüzlet, forgalmas helyen, biztos megélhetést nyújt, elköltözés miatt sürgősen eladó. Cim a kiadóban. 10664

Csóka községben forgalmas helyen sarokház fűszer- és vegyeskereskedéssel, mely mézárósnak vagy péknek is alkalmas, továbbá 2 rólos portál is eladó Juhász Lajos kereskedő 10686

Eladó Fiat teherautó 16-mőr gumival. 4—8 HP szivómozgatótorok. Keresek ártézi kultúró szerszámot. — Bálint Károly, St. Moravica. 10688

Nemes, fajtisztá gyümölcs-fákat, díszcserjéket, bokor és futórósákat őszi szállításra ajánl a Vajdaság legregőbb kertészete. Kérje őszi árjegyzékünket. Bednarz-féle kertész, Stara Kanjiza 9980

Sütemény 2 din.

Haboskáv süteménnyel 5 din. Alkalmi és lakodlmas **Torták** olcsón 5408

„MIGNON”
Institutorisz Sándor
ulonnán megnyitott cukrászdájában
SUBOTICA, Strossmajerova ul 22
Halpiac, Faragó mészáros mellett

160 dinár

10.000 kg durvaszemcsés dunai homok, 120 dinár finomszemcsés, ab vagon Bojogjevo. Nagymennyiségű Száva-sotterrel is rendelkezem. Johann Merkl, Sonta. 9083

KÖLÖNFÉLE

Lakás, 2 szoba-konyhával, esetleg butorral azonnaira kiadó. Karadžićeva ul. 12.

Uccai 8, esetleg 4 szobás lakás fürdőszobával, mellékhelyiségekkel november 1-re kiadó. VIII., Boška Vujića ulica 14. 10819

Diák uri családnál teljes ellátásra felvétetik. Radó, Brozova ul. 4. 10828

Brozova ulica 10. sz. alatt ötszobás lakás fürdőszobával, csöldszobával és mellékhelyiségekkel, külön 3 szobás lakás összes mellékhelyiségekkel november 1-re kiadó. 10837

Különbéjártn utcai butorozott szoba kiadó. Tolstojeva ul. 7. 10829

Nagy raktár mellékhelyiségekkel november 1-re kiadó. Cim a kiadóban. 10826

Kiadó 2 kisebb szobás lakás mellékhelyiségekkel. Scotus Viator ul. 10. 10817

Kiadó háromszobás udvari lakás Paje Kujundžićeva ulica 34. sz. alatt. 10871

Háromszobás lakás fürdőszobával és mellékhelyiségekkel, a beltéren, november 1-re kiadó. Cim a kiadóban. 10619

Erstklassige deutsche Lehrerin sucht Wohnung gegen-deutschen Unterricht. Adresse in der Administration. 10669

Egy szoba, konyhás butorozott lakás október 1-re kiadó VII., Hadžićeva 4. 10710

2 szobás lakás villanyvilágítással október 1-re kiadó. VII., Jugovića ul. 31 10723

Becskerek Hotel Sryaka Krunában 50 dináros napi panzió! 10730

November 1-re 2 szobás fürdőszobás lakást — esetleg konyha nélkül is — keres gyermektelen házaspár. Cim a kiadóban. 10749